

AZƏRBAYCAN ŞAHMAT FEDERASIYASI BƏSTƏÇİLİK KOMİSSİYASI
AZERBAIJAN CHESS FEDERATION COMPOSITION COMMISSION

Sədr: İlham Əliyev. **Katib:** Elmar Abdullayev.
Tel (WhatsApp): +994 50 515 40 99
E-mail: azerbaijancec@gmail.com

«ŞAHMAT BƏSTƏÇİLİYİ» №29, 2025

Redaktor: İlham Əliyev.
Üz qabığının dizaynı: Azər Rəhmanov və Sabir Babayev.
Redaksiya heyəti: Rauf Ələvsəzadə, Salman Cavadzadə,
Elmar Abdullayev, Aqşin Məsimov, Muradxan Muradov, Şaiq Quliyev.

**AZƏRBAYCAN ŞAHMAT BƏSTƏÇİLİYİ KOMİSSİYASI – 55
YUBİLEY YARIŞI, 2025
AZERBAIJAN CHESS COMPOSITION COMMISSION – 55
ANNIVERSARY TOURNAMENT, 2025**

(#2, #3, #N, +=, H#3, S#3)

SON TƏLTİF / FINAL AWARD

Jurnal 2003-cü ildən dərc olunur.

**AZƏRBAYCAN ŞAHMAT BƏSTƏÇİLİYİ KOMİSSİYASI – 55
YUBİLEY YARIŞI, 2025
AZERBAIJAN CHESS COMPOSITION COMMISSION – 55
ANNIVERSARY TOURNAMENT, 2025**

(#2, #3, #N, +=, H#3, S#3)

SON TƏLTİF / FINAL AWARD

AŞF Şahmat Bəstəçiliyi Komissiyasının 55 illik yubileyinə həsr olunmuş şahmat bəstəçiliyinin 6 bölməsi (ikigedişli, üçgedişli, çoxgedişli, etüdlər, yardımmat, əks-mat) üzrə keçirilən yarışa 21 ölkədən 82 bəstəçi 166 məsələ və etüd göndərmişdi. Bütün bölmələrdə hakimlər ölkəmizdən idi. Təltif üçün 81 qalib seçildi.

Yubiley yarışımızda iştiraka görə hər birinizə minnətdarlığımızı bildiririk. Ancaq təltifə keçməzdən öncə yarışın direktoru kimi bəzi iradlarımı bildirmək istərdim. Bu ilk növbədə iştirakçıların öz bəstələrini necə göndərməsi və notasiya yazıları ilə bağlıdır. Fikrimcə, Beynəlxalq Şahmat Bəstəçiliyi Federasiyası (WFCC) bu barədə bir qərar verməlidir və bir standart qəbul edilməlidir.

Notasiya yazıları hələ də müxtəlif verilir. Bunlardan bəzilərini nümunə kimi göstərmək istərdim.

- Daşın vurulması üç cür yazılır: *, :, x.
- Bəzi bəstəçilər uzun notasiyadan istifadə edir.
- Atın baş hərfi N və S kimi verilir.
- Şah elan edilməsi + və ya x.
- Mat: x və #.
- Bir çoxları ya ölkəni göstərmir, ya da adlarının baş hərfini yazır...
- Bəzi bəstəçilər şriftdən istifadə edir, halbuki müraciət etmişdik ki, ingilis hərfləri ilə göndərsin.
- Bəzi bəstəçilər FEN-i yazmır. Halbuki, bu şahmat bəstəçiliyində adi bir üsuldur. FEN yazıldıqda bu həm məsələni yoxlamağa, həm də diaqramı dəyişməyə tez yardım edir.
- Diaqram yığımı isə ayrı bələdir. İnternetdə çoxsaylı sadə seçimlər olsa da, bəzən əcaib diaqramlara da rast gəlinirdi.
- Yardımmat məsələləri üçün ən yaxşı seçim: <http://helpman.komtera.lt>
- Etüd tərtibçiləri mütləq PGN fayl düzəltməyi öyrənməlidir. Bu saytdan bunu asanlıqla öyrənmək olar: <https://eg.org.ua/about-pgn>

Bütün bunlar direktorun işini çətinləşdirir. Mərhum həmkarımız, E.Fomiçev bu işlərdə çox “qəddar” idi. O belə hesab edirdi ki, bəstəçilər özlərinə hörmət etməli və öz bağlamalarını düzgün tərtibatla göndərməlidir, əks-halda onları geri qaytarırdı.

Hörmətli həmkarlar, öz üzərinizdə işləyin, indi bu elə də çətin deyil, internetdə bunun üçün kifayət qədər məlumat var. Gələcəkdə bu səhvlərinizi düzəldin və təşkilatçıların işini asanlaşdırın. AXI, bu həm də yarış fayllarının hazırlanmasını sürətləndirir.

**Yarışın direktoru: İlham Əliyev (Sumqayıt, Azərbaycan).
Tournament director: İlham Aliev (Sumgait, Azerbaijan).**

AZERBAIJAN CCC-55 AT, 2025

(#2 – İkigedişli)

**Hakim: Elmar Abdullayev (Şirvan, Azərbaycan),
Beynəlxalq hakim**

Elan: <https://asf.org.az/az/news/889/asf-sahmat-besteciliyi-komissiyasi-55-yubiley-yaris>

Nəticə: <https://asf.org.az/az/news/918/yubileye-hesr-olunan-yaris>

İLKİN TƏLTİF / PROVISIONAL AWARD

Yarışa 10 ölkədən 18 müəllif 25 üçgedişli məsələ göndərmişdi / 25 problems from 18 authors 10 countries: **Azerbaijan** (Araz Almammadov, Elmar Gasimov, Kenan Velikhanov, Narmina Ruzijang), **Belarus** (Nikolay Bykov, Mikhail Moroz), **Czech Republic** (Miroslav Svitek), **Germany** (Sven Trommler), **Italy** (Marco Guida), **Russia** (Yuri Alekseyev, Anatoly Slesarenko, Pavel Murashev, Aleksandr Pankratiev), **Slovakia** (Zoltan Labai, Vasyl Dyachuk), **Spain** (Luis Gomez Palazon), **Türkiyə** (Ayaz Şimsek), **Ukraine** (Evgeny Gavryliv).

10. Pavel Muraşev (Rusiya)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

1-ci mükafat

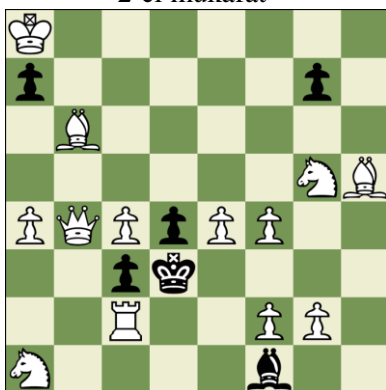
#2vvvv

11+10

5. Yuri Alekseyev (Rusiya)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

2-ci mükafat

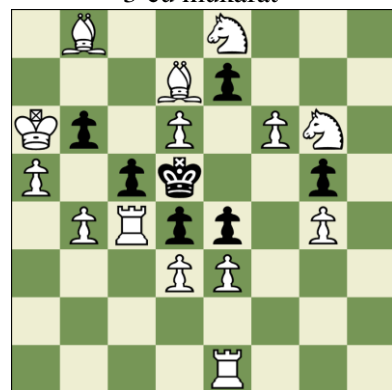
#2

13+6

11. Evgeni Gavryliv (Ukrayna)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

3-cü mükafat

#2

14+7

№10. Pavel Muraşev (Rusiya). 1-ci mükafat / 1st prize.

1. ♖fe6? – 2. ♜xb6# (A), 1... ♙xe5! (a), 1. ♗e3? – 2. ♘c2#, 1... ♗xe3 2. ♜xb6# (A), 1... ♙xe3 2. ♗d5#, 1... ♖xa2!, 1. ♜c2? – 2. ♖xe4#, 1... ♗xe5 (b) 2. ♜b2#, 1... ♙xe5 (a) 2.e3#, 1... gxf5!, 1. ♗g7? – 2. ♗e6# (2. ♖xe4?), 1... ♙c8!. Həll: **1. ♗d6!** – 2. ♖xe4#, 1... ♗xe5 (b) 2. ♗xb5#, 1... ♙xe5 (a) 2. ♜xb6# (A), 1... gxf5 2. ♗xf5#, (1. ♗xb6? ♗e3 2. ♜c5# – 1... ♙xe5!). 3 dəfə şahə şərbəst xananın verilməsi. Şedey və Dombrovskis paradoksu mövzuları. Bir xanada iki matın dəyişməsi.

№5. Yuri Alekseyev (Rusiya). 2-ci mükafat / 2nd prize.

1. ♗g6? [A] – 2. e5# [B] 1... ♙xg2!, 1. ♗e6? [2. ♗c5#] 1... ♗xe4 2. ♗g6# [A] 1... axb6!, 1. e5? [B] – 2. ♗g6# [A] 1... ♙xg2+!, 1. ♜b5? [C] – 2. c5# [D] 1... a6!, 1. c5? [D] – 2. ♜b5# [C] 1... a6!. Həll: **1. ♜b1!** [2. ♜xf1#], 1... ♗xc4 2. ♜b5# [C], 1... ♙e2/xg2 2. ♗(x)e2#. Qara şahə sərbəst xana verməklə ikiqat Uraniya mövzusu.

№11. Evgeni Gavryliv (Ukrayna). 3-cü mükafat / 3rd prize.

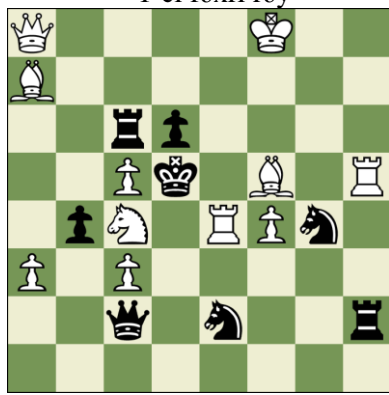
1.♔b5! 1...e5 2.♖e7#, 1...e6 2.♙c6#, 1...exf6 2.♗xf6#, 1...exd6 2.♗c7#, 1...dxe3 2.dxe4#, 1...exd3 2.e4#, 1...cxb4 2.♞xd4#, 1...bxa5 2.♞xc5#. Müəllifin təbircə "Abdulayev mövzusu" fonunda Pikeninni mövzusu. Səkkiz piyada müdafiəsinə eyni sayda müxtəlif mat. (**Redaksiya:** Mövzunun təsdiqlənməsi üçün mütləq yerli və xarici jurnalda məqalə yazılmalı və bu mövzuda yarışlar keçirilməlidir. Düzdür bir dəfə belə yarış keçirilib: <https://selivanov.world/news1/detail.php?ID=1890>).

20. Vasil Dyaçuk (Slovakiya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
4-cü mükafat

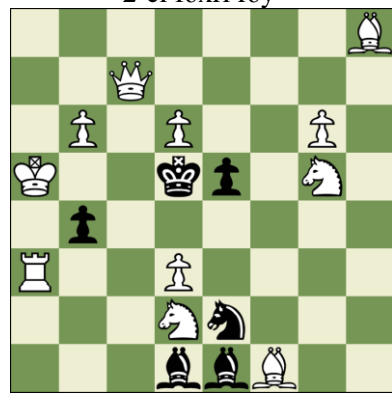
#2 10+7

1. N.Bikov, M.Moroz (Belarus)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
1-ci fəxri rəy

#2 11+8

18. L.Gomez Palazon (İspaniya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
2-ci fəxri rəy

#2 11+6

№20. Vasil Dyaçuk (Slovakiya). 4-cü mükafat / 4th prize.

1...♞xc4 (a) 2.♗e4#, 1...♞xe5 (b) 2.♙c5#, 1...♞xd4 (c) 2.♞xd4#. Həll: 1.♞f5! ~ 2.♞d7#, 1...♞xc4+ (a) 2.♗xc4# (♞-♗), 1...♞xe5 (b) 2.♙xe5# (♗-♙), 1...♞xd4 (c) 2.♞xd4# (♙-♞), 1...♞e6 2.♙c5#, 1...♗xf5 2.e8♗#. Əla birinci gediş. Silsilə Zilahi mövzusu. Zəif çevrilmə ilə mat.

№1. Nikolay Bikov və Mikhail Moroz (Belarus). 1-ci fəxri rəy / 1st HM.

1.♞b7? – 2.♞f7#, 1...♗xf4 2.♞d4#, 1...♗e5 (c) 2.♗e3#, 1...dxc5! (a), 1...♞xe4! (b), 1.♗a5? dxc5! (a), ♞xe4! (b) 2.♞xc6# (təhlükə), 1...♞a4 2.c4#, 1...♗d4 2.♞xd4#, 1...♗e5! (c), 1.axb4? – 2.♗b6# (A), 1...dxc5! (a), 1.♗xd6? – 2.♙e6# (B), 1...♗e5 (c) 2.♞xe5, 1...♞xe4! (b). Həll: 1.♗e7! – 2.♞g8#, 1...dxc5 (a) 2.♗b6# (A), 1...♞xe4+ (b) 2.♙e6# (B), (1...♗xf4 2.♞d4#, 1...♗e5 2.♗e3#). Dombrovskis mövzusunun klassik forması əlavə oyunun zənginliyi ilə.

№18. Luis Gomez Palazon (İspaniya). 2-ci fəxri rəy / 2nd HM.

1...e4 2.dxe4#. 1.d7? [2.d8♞#] A 1...♗d4 a 2.♞xe5# B 1...♙a4!, 1.♗ge4? [2.♞c4#] C 1...♗d4 a 2.♞c5# D, 1...♗e6 2.♞f7# 1...♙b3!. Həll: 1.d4! (2.♞c5#) D, 1...♗xd4 a 2.♞c4# C, 1...♗xd4 2.♙c4#, 1...exd4 2.♙g2#. Le Grand CaD-DaC. Təhlükə - Zaqoruyko. Mat ardıcılığı ən azı iki dəfə dəyişir. Eyni xanadakı müdafiələr.

AŞF Bəstəçilik Komissiyasının YouTube kanalı
YouTube channel of Azerbaijan Chess Composition Commission

www.youtube.com/@Chessmess2013

15. Sven Trommler (Almaniya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
3-cü fəxri rəy

#2 10+11

7. Anatoli Slesarenko (Rusiya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
4-cü fəxri rəy

#2 8+10

12. Aleksandr Pankratiev (Rusiya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
5-ci fəxri rəy

#2 9+10

№15. Sven Trommler (Almaniya). 3-cü fəxri rəy / 3rd HM.

1. ♖xc4? 1... ♖a5!, 1. ♗e4? 1... ♗xf5!, 1. ♗e6? 1... ♗xf5!, 1. ♖xc6? 1... ♗xf5!. Həll: **1. ♗f3!** – 2. ♗xc5#, 1... ♖a5 2. ♗xc4#, 1... ♗xf5 2. ♗e4#, 1... ♗xf5, ♗e6) 2. ♗e6#, 1... ♗xf5, ♗d5 2. ♗xc6#, (1... ♗a3 2. ♗e3#). Yanlış oyunda ağ filin ulduzu. “f5” xanasında yanlış oyunun təkzibləri və həqiqi oyunda həmin xanadan matlar.

№7. Anatoli Slesarenko (Rusiya). 4-cü fəxri rəy / 4th HM.

1. ♗f8? – 2. ♗xb6 (A)#, 1... ♗f4 2. ♗xf4#, 1... b3 2. ♗c3# 1... gxf3!, 1. ♗c6? (B) – 2. ♗e5 (D)# 1... ♗f4!, 1... b3!, 1. ♗d5? (C) – 2. ♗e5# (D), 1... ♗f4 2. ♗xb6# (A) – Ventura mövzusu, ancaq 1... b3!. Həll: **1. ♗e5!** (D) – 2. ♗c6 (B), ♗d5# (C), 1... ♗f4 2. ♗d4#, 1... b3 2. ♗c3#. Dombrovskis paradoksu (A) və mat gedişində Ventura mövzusu, birinci gediş – təhlükə əks-çevrilməsinin ikiqat növü (B-D, C-D - D-B, C), Xarkov mövzusu və matların dəyişməsi.

№12. Aleksandr Pankratiev (Rusiya). 5-ci fəxri rəy / 5th HM.

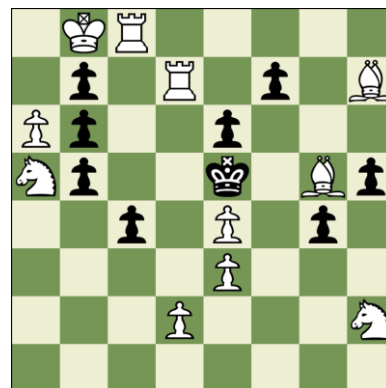
1... e5 2. ♗xe5#, 1... c5/c6 2. ♗d6#, 1... g5/g6 2. ♗f6#. Həll: **1. ♗e5!** ~ 2. ♗de8#, 1... ♗xd3+ 2. ♗xd3#, 1... ♗f3+ 2. ♗xf3#, 1... ♗c6 2. ♗xc6#, 1... ♗xc4 2. ♗xc4#, 1... ♗xe5 2. ♗xe5#, 1... ♗h4/♗g4+ 2. ♗g4#. Qara vəzirin fəal müdafiə oyunu.

3. Z.Labai, M.Svitek
(Slovakiya, Çex Respublikası)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Tərifnamə

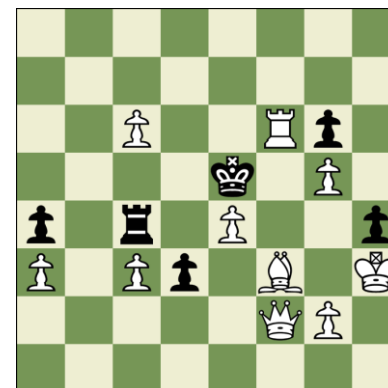
#2 10+8

13. Aleksandr Pankratiev (Rusiya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Tərifnamə

#2 11+9

17. L.Gomez Palazon (İspaniya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Tərifnamə

#2 10+6

№3. Zoltán Labai (Slovakiya) və Miroslav Svitek (Çex Respublikası). Tərifnamə / commendation.

1...♙e5 2.♙xe5#. 1.d8♖? ~ 2.♗c6# 1...♙d7! (x) 1...♙b7 2.♗e6#. 1.d8♙? ~ 2.♙xh8#, 2.♙c5# 1...♗e4! (b) 1...♗xe3 (a) 2.♙xh8#, 1...♙d7 (x) 2.♙xh8#, 1.♙e6? ~ 2.♙c5#, 2.♙a4# 1...♗xe3! (a), 1...♗e4 (b) 2.♙a4# 1...♙xd7 (x) 2.♙c5#, 1.♗b6? ~ 2.♙c5# 1...♗xe3! (a), 1...♗e4! (b), 1...♙xe3! (c), 1.♗e7? ~ 2.♙c5# 1...♙xe3! (c) 1...♗xe3 (a) 2.♗c6#, 1...♗e4 (b) 2.♗f5#, 1.♗f4? ~ 2.♙c5# 1...♙xe3! (c), 1...♗xe3 (a) 2.♗e6# 1...♗e4 (b) 2.♙xd3#. Həll: 1.♗dc3! ~ 2.♙c5#, 1...♗xe3 (a) 2.♗b5#, 1...♗e4 (b) 2.♙xe4#, 1...♙xe3 (c) 2.♙g1#. Zaqoruyko mövzusu beş mərhələyə bölünüb, sərbəst dəyişmə, Xarkov mövzusu.

№13. Aleksandr Pankratiev (Rusiya). Tərifnamə / commendation.

1.♙dd8? f5!, 1.axb7? f5!, 1.♙xb7? f5!, 1.♙e8? f5!. Həll: 1.♙f5! 1...bxa6 2.♗c6#, 1...f6 2.♙f4#, 1...bxa5 2.♙c5#, 1...exf5 2.♙e8#, 1...b4 2.♗xc4#, 1...h4 2.♗xg4#, 1...c3 2.d4#, 1...g3 2.♗f3#. Müəllifin təbircə "Abdullayev mövzusu". Filin qurbanı. Məsələnin ilkin versiyasında birinci gediş zərbə altında olan ağ fiqurla edilirdi, fikrimcə filin qurbanı ilə olan versiya daha yaxşıdır.

№17. Luis Gomez Palazon (İspaniya). Tərifnamə / commendation.

1...♙xc6 a 2.♙d4# A, 1...♙xe4 b 2.♙c5# B, 1.♙a2? 1...♙xc6 a 2.♙d5# C, 1...♙xe4 b 2.♙e6# D 1...d2!. Həll: 1.♙b2! [2.♙b8#], 1...♙xc6 a 2.c4# E, 1...♙xe4 b 2.♙b5# F, 1...♙xc3 2.♙xc3#, 1...♙b4 2.cxb4#, 1...♙d4 2.cxd4#. Zaqoruyko mövzusu. Matların dəyişməsi. "c" piyadası ilə matlar.

19. Araz Alməmmədov (Azərbaycan)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

Tərifnamə

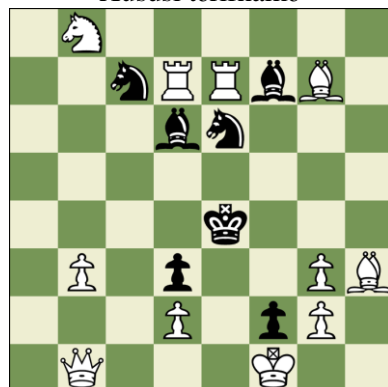
#2

12+7

16. Ayaz Şimşək (Türkiyə)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

Xüsusi tərifnamə

#2

11+7

№19. Araz Alməmmədov (Qəbələ, Azərbaycan). Tərifnamə / commendation.

1.♙a3? [2.♙b5# [A], 1...♙c5 [a] 2.♙b5# [A], 1...♙e7 [b] 2.♙e4# [B], 1...♙xa8 2.♙c4#, 1...♙c5 2.♗e8#, 1...♙xa4 2.♙xa4# 1...♙g1!. Həll: 1.♙h6! (2.♗e4#), 1...♙c5 [a] 2.♗xd7# [C], 1...♙e7 [b] 2.♗xd5# [D], 1...♗xf6/g5 2.♙f8#. Matların dəyişməsi.

№16. Ayaz Şimşək (Türkiyə). Xüsusi tərifnamə / Special commendation.

1.♙xd6? ♗d5!, 1.♙b2? (2.♙d4#) 1...♗b5!. Həll: 1.♙a1! (2.♙d4#), 1...♗b5 2.♙a8#, 1...♙~ ♗d5 2.♙e5#. 15 yaşlı gənc Türkiyə şahmatçısının ilk məsələsi (FIDE rating 2100). İlk addım üçün xüsusi tərifnamə. Ardı gəlsin!

AZERBAIJAN CCC-55 AT, 2025

(#3 – Üçgedişli)

Hakim: Mübariz Səfərov (Cəlilabad, Azərbaycan)

Yarışa 8 ölkədən 16 müəllif 20 üçgedişli məsələ göndərmişdi / 20 problems from 16 authors 8 countries: **Azerbaijan** (Ramil Safaraliyev, Elmar Abdullayev, Araz Almammadov, İlham Aliev, Ağshin Masimov), **Belarus** (Viktor Volchek), **Bulgaria** (Velko Alexandrov), **Germany** (Sven Trommler), **Russia** (Yuriy Gorbatenko, Igor Agapov, Aleksandr Shpakovsky, Aleksandr Pankratiev), **Israel** (Leonid Makaronez, Leonid Lyubashevsky), **Slovakia** (Zoltán Labai), **Czech Republic** (Miroslav Svitek).

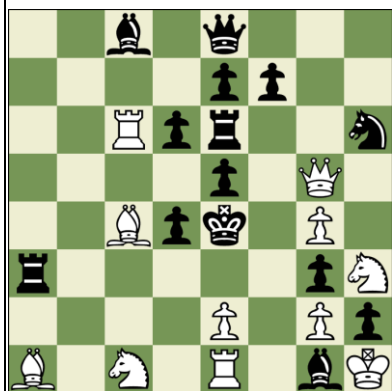
Yarışın direktorundan müəllifləri göstərilməyən (anonim) 20 məsələ aldım. Öncə təltifə düşməyən bir neçə məsələ barədə fikirlərimi bildirmək istərdim.

№2. Elmar Abdullayev (Azərbaycan) ♔g7/♔g5 – Tam sələf: yacpdb.org/#147814, yacpdb.org/#154180

№3. Elmar Abdullayev (Azərbaycan) ♕f4/♔d5 – Məsələdə nəinki suqsvanq yoxdur, hətta iki təhlükə var. Variantların da çoxu variant deyil. Çünki qaraların birinci gedişindən sonra təhlükələrdən biri qalır. Qalan variantlar da müəllifin göstərdiyi mövzunu yaratmır.

№8. Leonid Lyubaşevski, Leonid Makaronez (İsrail) və Viktor Volçek (Belarus) ♔f7/♔d5 – 1-ci gediş çox kobuddur – qara şah ətrafında sərbəst xana nəzarətə götürülür, ağ fiqur zərbədən qaçır, piyada vurulur.

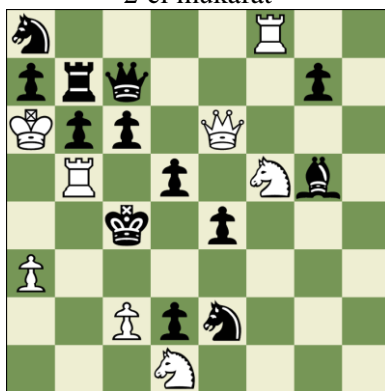
6. İ.Aqapov, A.Şpakovski (Rusiya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
1-ci mükafat

#3

11+14

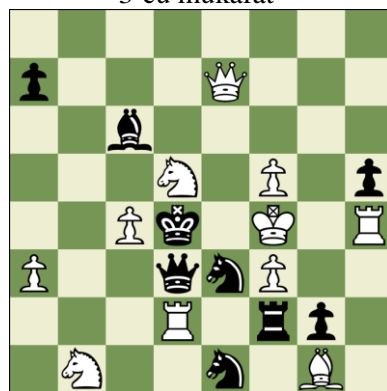
4. Y.Qorbatenko, L.Makaronez (Rusiya, İsrail)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
2-ci mükafat

#3

8+13

7. L.Lyubaşevski, L.Makaronez (İsrail)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
3-cü mükafat

#3

11+9

№6. İqor Aqapov və Aleksandr Şpakovski (Rusiya). 1-ci mükafat / 1st prize.

1.e3! – 2.♖f5+! ♜xf5 3.♜g5#, 1...♞g6 2.♖xg6+! fxg6 3.♜g5#, 1...♞f6 2.♖xe5+! dxe5 3.Sg5#, 2...♔xe5 3.exd4#!, 1...dxe3 2.♖f4+! exf4 3.♜g5# 1-ci sistem. 1...♞xe3 2.♜b3! ♞e2 3.♜d2#, 1...♞xe3 2.♜e2! – 3.♜xg3#, 2...♜f5 3.♖xf5# 2-ci sistem. 1...♖g8 2.♜f4!! – 3.♞d5#, 2...♞a5 3.♞d3# (2...♖xc6??), 1...f6 2.♞e2!! ♔d5 3.♞f3# (2...♞e6??) 3-cü sistem. 8-variantlı taktiki kompleks (4+2+2). 1-ci sistem – ağ vəzirin fədakarlığı ilə azad etmə, 2-ci sistem – qara fiqurların “e3” xanasında özünü bağlaması, 3-cü sistem – qaraların nəzərə çarpmayan zəifləmələrinə cavab olaraq ağların sakit gedişləri. Geniş məzmunlu maraqlı məsələ. Həllin yazılışında 1...♞xe3 2.♜b3! ~ 3.♜d3# yazılışı daha düzgündür, çünki 2...♞e2 müdafiə gedişi deyil.

№4. Yuri Qorbatenko (Rusiya) və Leonid Makaronez (İsrail). 2-ci mükafat / 2nd prize.

1. ♖c8! – 2. ♜xc6+ ♜xc6 3. ♞xc6#, 1... ♜d6 2. ♞xc6+ ♜c5, ♜xc6 3. ♞b4#, ♜xc6#, 1... ♜xc8 2. ♞b4+ ♜c5 3. ♜d6#, 1... ♜d4 2. ♜xd5+! cxd5 3. ♜d6#, 1... ♜e7, ♜e3 2. ♜e3+ ♜c3 3. ♞b3#, 1...c5 2. ♞b3 ~, ♜f6, ♜e5 3. ♜b2, ♜e3, ♞b4#. Yarımbağlama və qara şah ətrafında xananın tutulması mövzularının sintezi ilə maraqlı məsələ. Sonuncu variantda 3-cü gedişdə ♜b2# yoxdur, olsaydı dual olardı. Düzgün və aydın yazılış: 1...c5 2. ♞b3 (3. ♜b2#), 2... ♜e5 3. ♞b4#, 2... ♜f6 3. ♜e3#.

№7. Leonid Lyubaşevski və Leonid Makaronez (İsrail). 3-cü mükafat / 3rd prize.

1. ♜d6! – 2. ♜xe3+ ♜d5 3. ♜xd5#, 1... ♞xf3+ 2. ♜g5+ (2. ♜g3+?) ♞f4 3. ♞xf4#, 1... ♜xd5+ 2. ♜g3+ (2. ♜g5+?) ♜e3 3. ♜xf2#, 1... ♜xf5 2. ♜b6+ ♜xd6 3. ♜xf2#, 2... ♜d5 3. ♜xd5#, 1... ♜xc4 2. ♜b4+ ♜xd5 3. ♜c3#!, 1... ♜xd5 2. ♜xf2! ♜xd2 3. ♜xd5#, 2... ♜xc4 3. ♞b4#. Yarım bağlama, bağlamalı matlar, əks-duallar, çarpaz matlar.

12. Aleksandr Pankratiev (Rusiya)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
1-ci fəxri rəy

#3 8+11

13. Sven Trommler (Almaniya)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
2-ci fəxri rəy

#3 11+11

5. Zoltan Labai, Miroslav Svitek (Slovakiya, Çex Respublikası)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
3-cü fəxri rəy

#3 13+11

№12. Aleksandr Pankratiev (Rusiya). 1-ci fəxri rəy / 1st HM.

1...d4 2. ♜g5+ ♜d5 3. ♜g2#. Həll: **1. ♜g2!** 1... ♜xc2 2. ♜e1+ ♜d4 3. ♜xc2#, 1... ♜xe2 2. ♜g1+ ♜d4 3. ♜xe2#, 1... ♜xb3 2. ♜d2+ ♜d4 3. ♜xb3#, 1...g5 2. ♜h4+ ♜d4 3. ♜f5#, 1...b6 2. ♜e5+ ♜d4 3. ♜c6#, 1... ♜d7 / ♜e6 / ♜h7 2. ♜g5+ ♜d4 3. ♜e6#. Visserman mövzusu altı variantda, lakin sadə şəkildə keçir.

№13. Sven Trommler (Almaniya). 2-ci fəxri rəy / 2nd HM.

1. ♜e1! – 2. ♜xe2 – 3. ♜c4# (a) 3. ♜e4# (b) 2... ♜b6 3. ♜e5#, 1...gxf3 2. ♜h4 – 3. ♜e4# (b) 3. ♜xd4# (c) 2... ♜b6, ♜c5 3. ♜h5#, 1...a4 2. ♜xb4 – 3. ♜xd4# (c), 3. ♜c4# (a) 2... ♜b6 3. ♜a5#, (2...axb3+ 3. ♜xb3#), (1...d3 2. ♜a1 – 3. ♜d4#, 2... ♜b6, ♜c5 3. ♜e5#. İkiqat təhlükələrin dövrəsi və 2... ♜b6-dan sonra mat dəyişməsi.

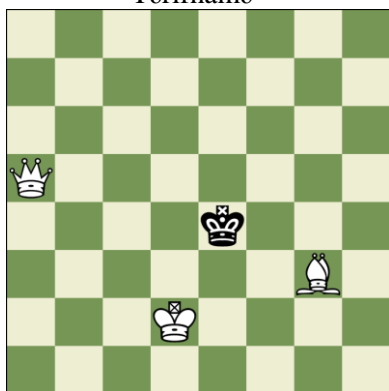
№5. Zoltán Labai (Slovakiya) və Miroslav Svitek (Çex Respublikası). 3-cü fəxri rəy / 3rd HM.

1... ♞d4 2. ♞g5+ (A) ♜e4 3. ♞e5# pin. 1.exf3? ~ 2. ♞g5#. 1... ♜xg4 (a) 2.fxg4+ (Hakim: “g4”-ü vura bilən ağ piyada yoxdur. Ona görə də müəllifin qeyd etdiyi xəyali oyun və bundan irəli gələn mövzu yoxdur.) 2... ♜xg6 3. ♜xg7# amma 1... ♜e5!. Həll: **1. ♜e8!** ~ 2. ♞f4+ ♜e5 3. ♜xe6# bağlama, 1... ♜xg4 (a) 2.e4+ ♜e5 3. ♜xc6# bağlama, 1...e5 2. ♞g5+ (A) ♜e4 3. ♜xe5# bağlama, (1... ♜g2 (d5) 2.e4+ ♜e5 3. ♜xc6#). Müdafiə (a) və köçürülmüş ikinci gediş (A) sonrası variantların dəyişməsi, 4 qat bağlamalı mat.

15. İlham Əliyev və Aqşin Məsimov (Azərbaycan)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

Tərifnamə

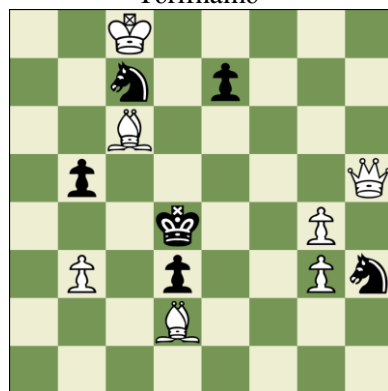

#3 b, c) ♔g3→g4, f6 3+1

14. Araz Alməmmədov (Azərbaycan)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

Tərifnamə

#3 7+6

№15. İlham Əliyev (Sumqayıt, Azərbaycan) və Aqşin Məsimov (Bakı, Azərbaycan). Tərifnamə / commendation. a) 1. ♖h5! ♕d4 2. ♗b5 ♜e4 3. ♗d3#, b) 1. ♗g5! ♕d4 2. ♘e6 ♜e4 3. ♗e3#, c) 1. ♕e2 ♜f4 2. ♗g5+ ♜e4 3. ♗e5#. 3 əkizli “Körpə” (4 daşadək) məsələ.

№14. Araz Alməmmədov (Qəbələ, Azərbaycan). Tərifnamə / commendation.

1. ♕d7! (2. ♗e5+! ♜xe5 3. ♘c3#), 1...b4 2. ♗c5+! ♜xc5 3. ♘e3#, 1...♔g5 2. ♗xg5 ~ (3. ♗e3#), 2...♔d5 3. ♗xd5#. Vəzirin maraqlı qurbanı və fil ilə vəzirin birgə oyunu. Müdafiə zamanı qara daş qara şahdan uzaqda olan xanaya düşür. Ağlar bundan istifadə edərək qara şahı o xanaya tərəf qovur və qara şahın həmin xanaya düşə bilmədiyinə görə mat alınır.

AZERBAIJAN CCC-55 AT, 2025

(#4-6 – Çoxgedişli)

Hakim: Kənan Vəlixanov (İmişli, Azərbaycan), Beynəlxalq hakim.

Yarışa 8 ölkədən 15 müəllif 24 çoxgedişli məsələ göndərmişdi / 24 problems from 15 authors 8 countries: **Azerbaijan** (Elmar Abdullayev, Jahangir Niftaliyev, Araz Almamadov, Anatoli Piriverdiyev, Ramil Safaraliyev), **Germany** (Sven Trommler), **Italy** (Daniele Guglielmo Gatti), **Israel** (Leonid Lyubashevsky, Leonid Makaronez), **Russia** (Aleksandr Pankratiev, Yuriy Gorbatenko, Yuri Arefiev), **Slovakia** (Zoltán Labai), **Türkiyə** (Ferhat Karmil), **USA** (Paul Muljadi).

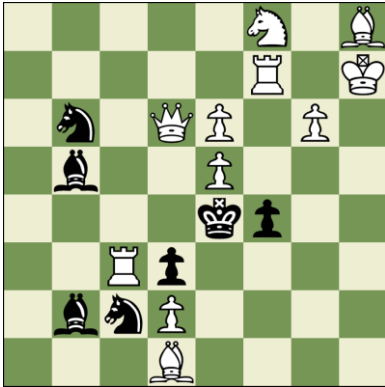
Yarışın direktorundan 24 anonim (müəlliflərin adı göstərilmədən) məsələ aldım. 12 məsələ təltif olundu. Təltifə düşməyən məsələlər müəlliflərin ixtiyarındadır, istənilən başqa yarışa göndərə bilərsiniz.

Qalibləri təbrik edir və yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıram. Yerlərin aşağıdakı kimi bölünməsinə təklif edirəm.

AŞF Bəstəçilik Komissiyasının YouTube kanalı
YouTube channel of Azerbaijan Chess Composition Commission

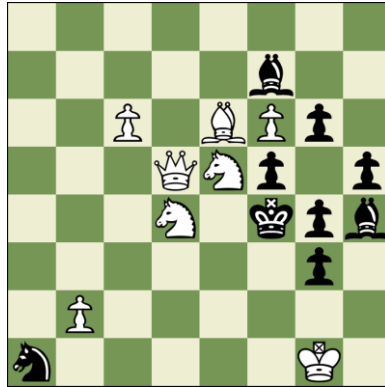
.....
www.youtube.com/@Chessmess2013

17. Sven Trommler (Almaniya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
1-ci mükafat

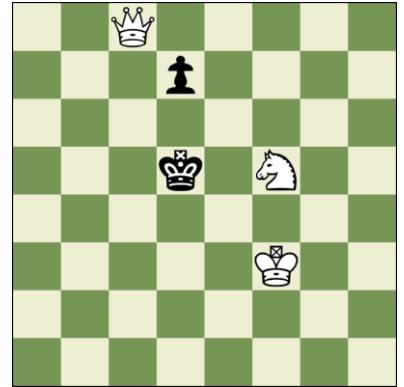
#4 11+7

10. L.Lyubaşevski, L.Makaronez (İsrail)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
2-ci mükafat

#4 8+9

5. Ferhat Karmil (Türkiyə)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
3-cü mükafat

#5 b) d7→a6 3+2

№17. Sven Trommler (Almaniya). 1-ci mükafat / 1st prize.

1. ♖d8! təhlükə: 2. ♜xf4+ ♘xf4 3. ♞h4+ ♘f5 4. ♞g4#, 1... ♚e3 2. ♞d4+ ♘xd4 3. ♜xf4+ (A) 3... ♘d5 4. ♙f3# (B), 1... ♚d5 2. ♞xd5+ ♘xd5 3. ♙f3+ (B) 3... ♘d4 4. ♜xf4# (A). Yüngül mövqe, əla giriş gedişi, təhlükədə və variantlarda fəal qurbanlar. 3-cü və 4-cü gedişlərin növbələnməsi.

№10. Leonid Lyubaşevski və Leonid Makaronez (İsrail). 2-ci mükafat / 2nd prize.

1. ♖d6! təhlükə: 2. ♚f3+ ♘e4 (e3) 3. ♞e5+ ♘d3 4. ♞e2#, 1... ♙xf6 2. ♚e2+ ♘g5 3. ♚xf7+ ♘h4 4. ♞xg3#, 1... ♘g5 2. ♚xf7+ ♘xf6 3. ♞d8+ ♘g7 4. ♞h8#, 1... ♘e3 2. ♚c4+ ♘e4 3. ♞e5+ ♘d3 4. ♞e3#, 2... ♘d3 3. ♞f4! ♚c2 4. ♚e5#, 3... ♙xf6 4. ♞e3#, 1... ♘e4 2. ♚e2! təhlükə: 3. ♞d4#, 2... ♚c2(b3) 3. ♞d5+ ♘e3 4. ♞d3#. Birbaşa və dolaylı batareyalı oyun. Ağ vəzirlə 5 müxtəlif xanalarından mat.

№5. Ferhat Karmil (Türkiyə). 3-cü mükafat / 3rd prize. Amiran Beridze-yə həsr olunur / Dedicated to Amiran Beridze.

a) 1. ♞c2 ♘e5? 2. ♞e4+ ♘f6 3. ♘g4! ♘f7 4. ♞e7+ ♘g8 5. ♞g7# MM; 1...d6!. 1. ♞c7 d6? 2. ♘g4! ♘e4 3. ♞c4+ ♘e5 4. ♘g5 d5 5. ♞e2# IM; 1... ♘e6! Həll: **1. ♘g4!!** 1... ♘e6! 2. ♞c5 d6 3. ♞xd6+ ♘f7 4. ♞e7+ ♘g8 5. ♞g7#; 1...d6! 2. ♞c7 ♘e4 3. ♞c4+ ♘e5 4. ♘g5 d5 5. ♞e2# (1... ♘e4? 2. ♞xd7 ♘e5 3. ♞d6+ ♘e4 4. ♞d4#, 1... ♘e5? 2. ♞xd7 ♘f6 3. ♞e7+ ♘g6 4. ♞g7#).

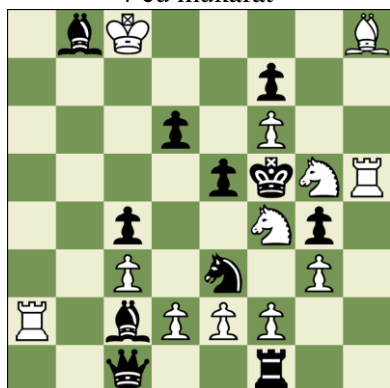
b) 1. ♘e3? a5? 2. ♞c7! a4 3. ♚d4! a3 4. ♞c6+ ♘e5 5. ♞e6#, 2... ♘e6 3. ♘e4 ♘f6 4. ♞g7+ ♘e6 5. ♞e7#; 1... ♘e5!, 1. ♘g3? ♘e4? 2. ♞d7! ♘e5 3. ♘g4 ♘f6 4. ♞g7+ ♘e6 5. ♞e7#, 3...a5 4. ♞d6+ ♘e4 5. ♞d4# 1... a5!. Həll: **1. ♞c7!** 1...a5 2. ♘e3 a4 3. ♚d4 a3 4. ♞c6+ ♘e5 5. ♞e6#, 2... ♘e6 3. ♘e4 ♘f6 4. ♞g7+ ♘e6 5. ♞e7#. Geniş məzmunlu "Cırtıdan" məsələ. Hər iki həll mövzuya aid iki yanlış izlə zənginləşdirilib. İdeal və model matlar.

İLHAM ƏLİYEV «ŞAH və MAT»
(3-4 daş ikigedişli
şahmat məsələləri)

.....
ILHAM ALIEV «CHECK and MATE»
(Twomover chess problems
with 3-4 pieces)

14.A.Pankratiev, Y.Qorbatenko (Rusiya) Azərbaycan CCC-55 AT, 2025 **4-cü mükafat**
13.Aleksandr Pankratiev (Rusiya) Azərbaycan CCC-55 AT, 2025 **5-ci mükafat**
№12. Aleksandr Pankratiev (Rusiya), Azərbaycan CCC-55 AT, 2025 **Xüsusi mükafat**

#4 12+11

#4 9+13

#5 10+13

№14. Aleksandr Pankratiev və Yuri Qorbatenko (Rusiya). 4-cü mükafat / 4th prize.

1.f3? – gxf3!. Həll: **1.♖a5!** ~ 2.♘ge6+ ♗e4 3.♞axe5+ dxe5 4.♙c5#, 1...♞a3 2.♘f3+ ♗e4 3.d3+ ♙xd3 / cxd3 4.♘d2#, 1...♞h1 2.♘gh3+ ♗e4 3.f3+ gxf3 4.♘f2#. Mat xanaları həm qaraların nəzarətində, həm də ağ piyadalarla tutulub. Təhlükədən müdafiə məqsədilə qaralar mövzu xanalarının birindən yayındırılır, ağ piyadalar isə xanarı temple tərk edərək mat üçün azdad edirlər.

№13. Aleksandr Pankratiev (Rusiya). 5-ci mükafat / 5th prize.

1.♞c4? ~ 2.♘c3# 1...♞xa2!, 1.♙b8? (♙c7?)~ 2.♞e6# 1...♞h6!. Həll: **1.♞c5!** ~ 2.♞xd5+ ♗xd5 3.♞c5+ ♗e4 4.♞e5#, 1...♙b4 2.♞xd4+ ♗xd4 3.♙c5+ ♗e5/♗e4 4.♞e6#, 1...f3 2.♞xe3+ ♙xe3 3.♘c3+ dxc3 4.♞xe3#, 2...dxe3 3.♘c3#. Ağ daşların fəal qurbanı ilə daha bir maraqlı oyun. Cəhdlərdəki qısa təhlükələr asanlıqla təkzib edilir.

№12. Aleksandr Pankratiev (Rusiya). Xüsusi mükafat / Special prize.

1...b3 2.♘xd1+ b2 3.♙xb2+ ♗d5 4.♙d4 ~ 5.♘c3#. 1.♞xe7? ~ 1...♘c3!. Həll: **1.♞f7!** ~ 2.♞f5#, 1...♘g3 2.♘xd1+ ♗d5 3.♘xf4+ ♗c5 4.♘e6+ ♗d5 5.♘xe3#, 1...♞f8 2.♘c4+ ♗d5 3.♘xc7+ ♗c5 4.♘e6+ ♗d5 5.♘xb6#. Ağ atın maraqlı manevrləri. Mat xanasını azad etdikdən sonra geridönmələr. Atların qarşılıqlı dəstəyi. Qısa təhlükə izlənimi (təəssüratı) azaldır.

1. Leonid Lyubaşevski (İsrail)
Azerbajjan CCC-55 AT, 2025

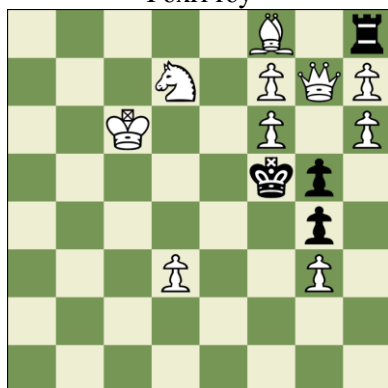
Fəxri rəy

#4 12+12

8.Daniele Guglielmo Gatti (İtaliya)
Azerbajjan CCC-55 AT, 2025

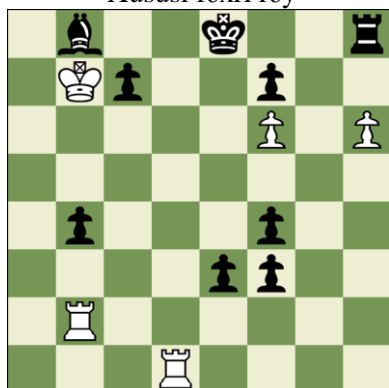
Fəxri rəy

#4 10+4

№15. Yuri Arefiev (Rusiya)
Azerbajjan CCC-55 AT, 2025

Xüsusi fəxri rəy

#5 5+9

№1. Leonid Lyubaşevski (İsrail). Fəxri rəy / HM.

1...♔xd4 2.♖b2#. 1.♔d1? 1...♙f5!. Həll: 1.♙e1! təhlükə: 2.♗b2! (~ 3.♞xd5#) 2...♙f5 3.♞xd5+ ♔f4 4.♗f2#, 1...♙d6 2.♞xd5+! cxd5 3.♗b2+ d4 4.♗h2#, 1...♙xe4 2.♞xe4+! dxe4 3.♗b2+ ♔d6 4.♗h2#, 1... dxc4 2.♞xc4 ♙xe4 3.♗h2+ ♔d5 4.dxe4#, 2...hxc4 3.♗h2+ g3 4.♗xg3#, 1...♔xd4 2.♗f2+ ♔xd3 3.♞f3+ ♔xe4 4.♗e3#, 2...♔e5 3.♗b2+ d4 (♔d6) 4.♗h2#. Əla birinci gediş, ağ şah sanki bir qədər uzaqlaşır. Vəzir “b2, f2, h2” xanalından səmərəli istifadə edərək çox fəallıq nümayiş etdirir. İlkin mövqedə zərbə altında olan ağ top, gələcəkdə də aktiv qurbanlarla aqları məqsədə yaxınlaşdırır.

№8. Daniele Guglielmo Gatti (İtaliya). Fəxri rəy / HM.

1.♗g8! (suqsvanq), 1...♞xg8 2.fxg8♙! (suqsvanq) ♔g6 3.h8♗ (suqsvanq) 3...♔h5 4.♙f7#, 3...♔f5 4. ♗h7#, 1...♞xh7 2.♗xh7+ ♔e6 3.♔c7! (suqsvanq) ♔d5 4.♗e4#, 1...♔e6 2.♗xg5 (3.♗d5#) ♔xf7 3.♗h5+ ♔e6 4.♗d5#. Maraqlı məsələdir. “f7” və “h7” piyadaları əvvəlcə məhv edilir, növbəti variantlarda isə hər iki piyada filə və vəzirə çevrilərək ilkin mövqelərinə dönərək mat edirlər – “Zilahi”.

№15. Yuri Arefiev (Rusiya). Xüsusi fəxri rəy / Special HM.

1.♔c8? 0–0+! Həll: 1.h7! [(2.♔c8 – 3.♞d8#)] 1...e2 2.♞d8+! ♔xd8 3.♞d2+ ♔e8 4.♔c8 ~ 5.♞d8#. Qalaqurma imkanı aqlara oyunu tez başa çatdırmağa imkan vermir. Buna görə aqlar ilk növbədə qalaqurmanın qarşısını alır. Daha sonra mat etməyə daha yaxın olan top qurban verilir, matı isə digər top həyata keçirir!

4.Elmar Abdullayev (Azərbaycan) 3.Elmar Abdullayev (Azərbaycan) 7. Daniele G. Gatti (İtaliya)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

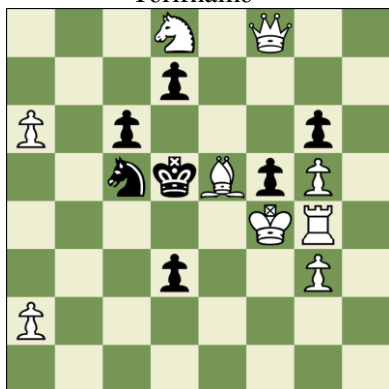
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

Tərifnamə

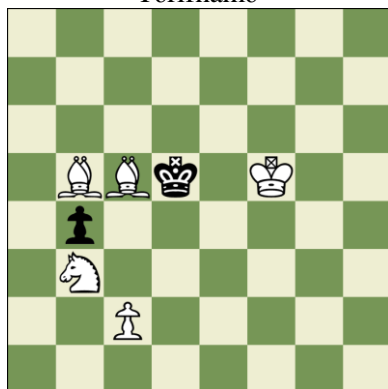
Tərifnamə

Tərifnamə

#6

9+7

#6

5+2

#4

11+9

№4. Elmar Abdullayev (Şirvan, Azərbaycan). Tərifnamə / commendation.

1...♗e6+ 2.♗xe6+ d2 3.♗c7+ ♔c4 4.♔e3+ fxg4 5.♗f4+ ♔c5 6.♗d4#. Həll: 1.♔e3! (2.♗d6#), 1...fxg4 2.♗f4 ♗e4 3.♗f7+ ♔xe5 (3...♔c5? 4.♗b3! – 5.♗b7#, 4...♗d6 5.♙d4#) 4.♗xd7 ♗xg5 5.♗d4+ ♔f6 6.♗f4# – Rundlauf, 2...♗e6 3.♗xe6 ♔xe6 4.♙d6 – d2 5.♔e4 d1♗ 6.♗f6#, 4...♔d5 5.♗e5+ ♔c4 6.♗c5#. Vəzir “f4-f7-d7-d4” və yenidən “f4” xanasına dönərək Rundlauf mövzusunu həyata keçirir.

№3. Elmar Abdullayev (Şirvan, Azərbaycan). Tərifnamə / commendation..

1.c4#? bxc3! (k.v. / e.p.). Həll: 1.♙b6! (suqsvanq) 1...♔d6 2.♔f6 ♔d5 3.♗d2 ♔d6 4.♗e4+ ♔d5 5.♔f5 b3 6.c4#. Qara piyadanın keçiddə vurma imkanı, dərhal “c4” mat həyata keçirməyə mane olur. Ona görə aqlar manevr edərək bu piyadani hərəkət etməyə məcbur edir.

№7. Daniele Guglielmo Gatti (İtaliya). Tərifnamə / commendation.

1. ♖xd2? (2. ♖c4#), 1...exd2 2. ♗xd2+ ♕b2 3. ♗c1+ ♕c3 4. ♗a1# ancaq 1... ♕b2! 2. ♖c4+ ♕b1 3. ♗d2 exd2 4. ♕xd2 ♕g8 5. ♖f1# 5 gedişə mat!. Həll: **1. ♗h1!** (suqsvanq), 1... ♕g8 2. ♗h8 (suqsvanq) 2... ♕xf7 3. ♗a8 (4. ♗a1#) 3... ♕xc4 4. ♗a1#. Vəzirin bütün künc xanalara hərəkəti dəfələrlə həyata keçirilib. Maraqlı burasıdır ki, vəzir yanlış iz fazasında “a1” xanasına başqa yolla da gəlir.

AZERBAIJAN CCC-55 AT, 2025

(+= – Etüdlər)

Hakim: İlham Əliyev (Sumqayıt, Azərbaycan), Beynəlxalq hakim

Yarışa 11 ölkədən 25 müəllif 35 etüd göndərmişdi / 35 studies from 25 authors 11 countries: **Azerbaijan** (IM Khagan Ahmad, Ağshin Masimov, Elmar Abdullayev, Araz Almamnadov, Elmar Gasimov), **Denmark** (Steffen Nielsen), **Germany** (Martin Minski, Rainer Staudte, Michael Schlosser), **Georgia** (David Gurgenedze), **Italy** (Daniele Guglielmo Gatti, Mario Micaloni), **Israel** (Amatzia Avni, Michael Pisman), **Russia** (Yuri Bazlov, Vladimir Neishdat, Valerij Kalashnikov, Pavel Arestov, Ivan Belonozhko, Sergey Osintsev), **Serbia** (Darko Hlebec), **Slovakia** (Lubos Kekely, Michal Hlinka), **Spain** (Luis Miguel González), **Ukraine** (Vladislav Tarasiuk).

Öncə bəzi etüdlər barədə fikirlərim:

№9. Darko Hlebec (Serbiya) ♕b1/♕b4 – L. Kubbel, 1925. Sələf çox güclüdür və daha yaxşıdır, müəllif tərəfindən əlavə edilən oyun onu orijinal kimi dəyərləndirməyə əsas vermir. L.Kubbelin etüdündə qara vəzir oyununda iştirak etməsə də, oyun daha maraqlıdır. Fikrimcə, belə etüdləri yarışlara göndərmək məsləhət deyil, onu məqalədə və ya jurnallarda dərc etmək daha düzgün olardı.

№21. Rainer Staudte, Michael Schlosser (Almaniya) ♕e6/♕h8 – əməli (praktik) əhəmiyyətli olsa da, analitik və çox uzundur.

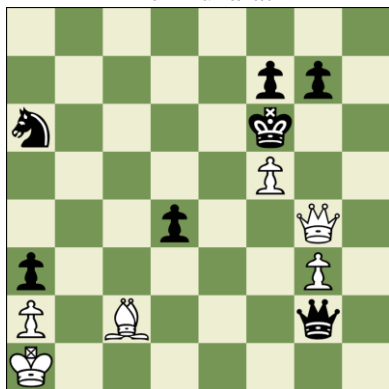
№22. Ivan Belonozhko (Rusiya) ♕h4/♕e8 – retro olmaqla maraqlıdır, ancaq oyun kobuddur və müəllif oyunun qələbə ilə bitməsinə nail ola bilsəydi, məncə daha yaxşı olardı.

№24. Darko Hlebec (Serbiya) ♕e8/♕h7 – oyun qısamdır və daha çox sxemə bənzəyir.

№25. Amatzia Avni (İsrail) ♕g3/♕b3 – Məncə, bu etüdə mütləq giriş vermək lazımdır, yoxsa sxem izləniyi (təəssüratı) yaradır.

№28. Darko Hlebec (Serbiya) ♕g4/♕d6. **İlkin təltifdə 3-cü tərifnamə / 3rd commendation qazanan etüd Vratnica 2023-də dərc olunub: <https://www.arves.org/arves/index.php/en/awards/awards-files>**
Ona görə təltifdən çıxarılır. Tanınmış tərtibçi üçün heç də yaxşı hal deyil.

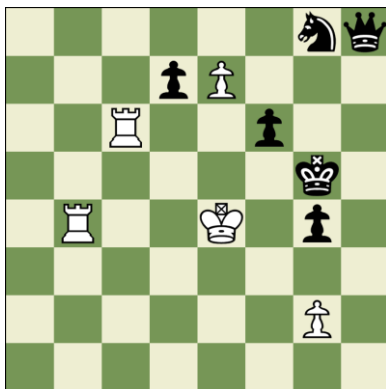
10. Yuri Bazlov, Vladimir Neışdat (Rusiya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
1-ci mükafat

Uduş (+)

6+7

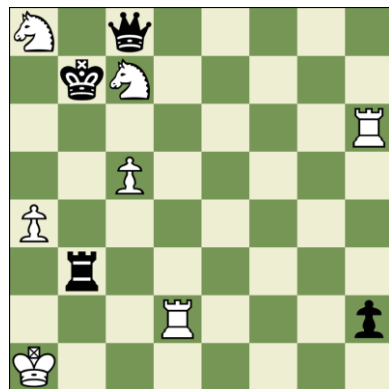
18. Pavel Arestov (Rusiya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
2-ci mükafat

Uduş (+)

5+6

17. Pavel Arestov (Rusiya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
3-cü mükafat

Uduş (+)

7+4

№10. Yuri Bazlov və Vladimir Neışdat (Rusiya). 1-ci mükafat / 1st prize.

1. ♖h4+ [1. ♖xd4+? ♕e7 2.f6+ gxf6] **1...g5!** [1...♕e5 2. ♖e7+ ♕d5 3. ♖b7+] **2.** ♖xd4+ [2.fxg6+? ♕e6 3. ♖b3+ ♕f5 4. ♖f4+ ♕xg6 5. ♖xf7+ ♕g5=] **2...♕e7 3.f6+ ♕e6 4. ♖b3+ ♕f5 5.g4+ ♕g6** [5...♖xg4 6. ♖c2+] **6.** ♖d3+ ♕h6 **7.** ♖c2 ♖g1+ **8.** ♖b1 ♖d4+! **9.** ♖xd4 ♖b4 **10.** ♖g6!! [10. ♖b2? axb2+ (10...♖c2+! 11. ♖xc2 pat, (11. ♖xc2 axb2+ 12. ♕b1 pat)) 11. ♕xb2+] **10...♖c2+ 11. ♕b1** [11. ♖xc2? pat] **11...♖xd4 12. ♖xf7** 1–0. Oyun elə bil ki, əməli oyundan götürülüb. Ağ vəzir və fil qara şahı lövhənin küncünə sıxdıqdan sonra batareya yaradaraq mat təhlükəsi yaradır. Qaralar matdan xilas olmaq üçün son şans kimi vəzir və at qurbanı ilə olan pat tələsindən istifadə edir. Ancaq etüdü yaraşıqlı olan valehedici 10. ♖g6!! qurbanı pat tələsini dağıdır və ağlar oyunu sonluğa keçirərək qələbə qazanır. Çünki qara şah “f6” piyadasını götürməklə qəfəsdən çıxanadək, ağ şah “a3”-də düşmən piyadasını "yeyərək", sakitcə öz piyadasını vəzirə çevriəcək.

№18. Pavel Arestov (Rusiya). 2-ci mükafat / 2nd prize.

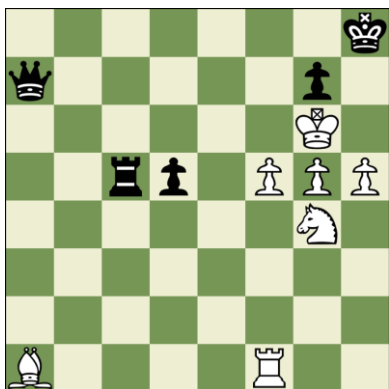
1. ♖c5+! [1.e8♖? ♖h7+ 2. ♕e3 dxc6 3. ♖xc6 f5=] **1...d5+!** [1...f5+ 2. ♖xf5+ ♕h4 3.e8♖ ♖f6+ 4. ♖xf6 ♖xe8+ 5. ♕f4 ♖h5 6. ♖b5! ♖h8 (6...d5 7. ♖xd5 ♖h8 8. ♖dd6+; 6...♖xb5 7. ♖h6+ ♖h5 8.g3+)] **7. ♖bb6 ♕h5 8.g3! d5 9. ♖f5#** **2.** ♖xd5+ f5+! [2...♕h4 3.e8♖+] **3.** ♖xf5+ ♕h4 **4.** e8♖ ♖f6+! **5.** ♖xf6 ♖xe8+ **6.** ♕f4! ♖h5 [6...♖h8 7. ♖bb6+; 6...♕h5 7. ♖e4 ♖h8 8. ♖ee6+] **7. ♖b5!!** [7. ♖bb6? ♖g5+=] **7...♖h7** [7...♖xb5 8. ♖h6+ ♖h5 9.g3+; 7...♖h8 8. ♖bb6+] **8. ♖b7!** [8. ♖bb6? ♖c7+=] **8...♖h5** [8...♖h8 9. ♖bb6+] **9. ♖g7! g3!** [pat oyunu] **10. ♖gg6!** [10. ♖fg6? ♖g5+! 11. ♖xg5 pat; 10. ♖xg3? ♖g5+! 11. ♖xg5 pat] **10...♖g5+! 11. ♕e4!** [11. ♕f3? ♖d5+=; 11. ♖xg5? pat] **11...♖c1 12. ♖h6+ ♕g5 13. ♖fg6#** 1–0. Maraqlı kombinasiyalı girişdən sonra iki topun qara vəzirlə dueli başlayır ki, burada qaralar vəzir qurbanı ilə son şanslarını yoxlayaraq pat tələləri yaratsalar da, ağlar dəqiq gedişlərlə rəqib şahı mat etməyə nail olurlar.

№17. Pavel Arestov (Rusiya). 3-cü mükafat / 3rd prize.

1.c6+ [1. ♖hx2 ♖g4=; 1. ♕a2? ♖g8=] **1...♕a7** [1...♕b8 2. ♖b5! ♖xb5 3.axb5 ♕xa8 4. ♖hx2+] **2. ♖b5+!** [2. ♖d7? h1♖+ 3. ♖xh1 ♖h8+! 4. ♖xh8 ♖b1+ 5. ♕a2 ♖b2+ 6. ♕xb2 pat] **2...♖xb5!** [2...♕xa8 3.c7 ♖h3 4. ♖xh2! ♖xh6 5. ♖xh6+] **3.axb5 h1♖+!** **4. ♖xh1 ♖h8+!** **5. ♕a2!** [5. ♖xh8? pat] **5...♖xh1 6.b6+ ♕a6** [6...♕xa8 7. ♖d8#] **7.b7!** ♕a7 [7...♖c1 8. ♖c7+ ♕a7 9. ♖b5+ ♕a6 10. ♖d5! ♖c2+ 11. ♕a3 ♖c1+ 12. ♕b3 ♖b1+ 13. ♕c4 ♖a2+ 14. ♕c5 ♖f2+ 15. ♖d4+] **8.b8♖+!** [8. ♖b2? ♖d5+ 9. ♕a1 ♖d1+=; 8.c7? ♖xb7=; 8.b8♖? ♖xc6=] **8...♕xb8 9.c7+ ♕b7** [9...♕a7 10.c8♖! ♖e4 11. ♖c7+ ♕xa8 12. ♖d8#] **10. ♖b2+ ♕a7!**

[10...♔xa8 11.c8♖+ +; 10...♔c8 11.♖b8+ +] **11.♗b6!** [11.c8♖? ♖a1+ 12.♔xa1 pat; 11.c8♖? ♖d5+ 12.♖b3 ♖d2+=] **11...♖e1** [11...♖c1 12.c8♖!+] **12.c8♖!** [12.c8♖? ♖a1+ 13.♔xa1 pat] **12...♖a5+ 13.♔b1 ♖e1+ 14.♖c1** 1–0. Qaraların ilk pat əks-oyununun qarşısını ağlar öncə vuruşdan imtina ilə, 2-ci cəhdə isə topa çevrilmə ilə alır.

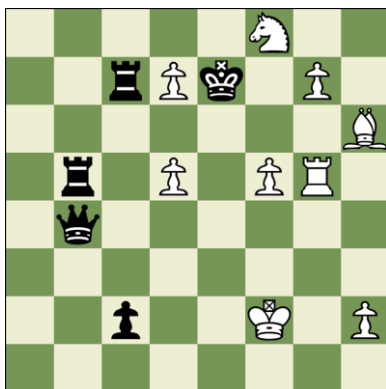
14. Oleq Pervakov (Rusiya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
4-cü mükafat

Uduş (+)

7+5

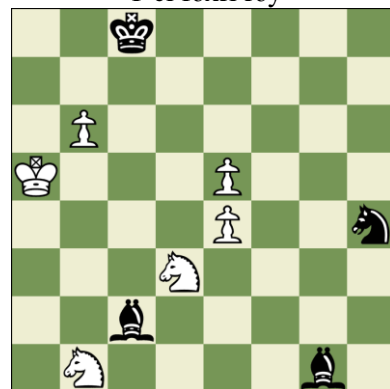
31. Michael Pasma (İsrail)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
5-ci mükafat

Heç-heçə (=)

9+5

6. Steffen Nielsen, Martin Minski (Danimarka, Almaniya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
1-ci fəxri rəy

Heç-heçə (=)

6+4

№14. Oleq Pervakov (Rusiya). 4-cü mükafat / 4th prize.

1.f6! [1.h6? ♖c6+ 2.f6 gxf6 3.♔h5 ♖a3! 4.f7+ ♔h7 5.f8♗+ ♔g8 6.♗xh6+ ♖xh6+ 7.gxf6 ♖h3+=; 1.♖e1? ♖c8 2.h6 d4!]=] **1...♖a6!** [1...d4 2.♗xd4 ♖xg5+ 3.♔xg5 ♖xd4 4.f7 ♖d8+ 5.♔f4! g5+ 6.♔g3! ♖d6+ 7.♔g2!+; 1...♖c6 2.♖e1 ♖d7 (2...♖b8 3.h6+) 3.♗e5+; 1...gxf6 2.♗xf6+ ♔g8 3.♗h6+] **2.h6** [2.♖e1? ♖c8 3.h6 ♖d3+!]=] **2...gxf6** [2...♖c7 3.♗e5 ♖b7 4.♔h5! g6+ (4...♖xf1 5.hxg7+ ♖xg7 6.fxf7+ ♔h7 7.g6+ ♔g8 8.♗h6#) 5.♔xg6 ♔g8 6.♖f3 ♖c6 7.♔h5! d4 8.♖f2 ♖h1+ 9.♗h2 ♖d5 10.♗e5+; 2...♖d3+ 3.♖f5+] **3.♔xh6** [3.♗xh6? ♖c8!]=] **3...d4!** [3...♖xf1 4.f7+ ♖xa1 5.f8♖#] **4.♗xd4** [4.♖e1? ♖xg5! 5.♔xg5 ♖a5+ 6.♖e5 ♖xa1 7.♔g6 (7.♖e8+ ♔h7 8.f7 ♖c1+ 9.♔h4 ♖h1+ 10.♔g3 ♖g1+=) 7...♖b1+ 8.♖f5 ♖e4! 9.♗e5 ♖g2+ 10.♔h6 ♖h3+! 11.♖h5 ♖e6=] **4...♖xg5!** [4...♖c7 5.g6+] **5.♖a1 ♖d6!** **6.♖a8+!** [Tematik oyun: 6.♗e5? ♖d2! 7.♖a2 ♖c1! 8.♖a1 ♖d2 9.♖d1!? və mövqeli heç-heçə 9...♖h5+! 10.♔xh5 ♖xd1 11.f7+ ♔h7 12.f8♖ ♖h1+ 13.♔g5 ♖h5+! 14.♔f4 ♖g5+ 15.♔f3 ♖xe5! 16.♖h6+ (16.♗xe5=) 16...♔g8 17.♗xe5= 2 düzgün pat] **6...♖g8 7.♗e5! ♖xf6+** [7...♖xa8 8.♗f7+ ♔g8 9.♗xd6+] **8.♗g6#!** 1–0. İki qara fiqurun bağlamada olduğu vəziyyətdə bağlamada olan ağ at ideal mat elan edir. Tematik oyunda “A.Herbstman, Trud 1947” etüdünün pat ideyası keçir.

№31. Michael Pasma (İsrail). 5-ci mükafat / 5th prize.

1.d6+! [Məntiqi oyun: 1.g8♗+? ♔d8 2.♗e6+ ♔xd7 3.♖g7+ ♔d6 4.♖xc7 ♖h4+ + 5.♔g2 ♖xd5 6.♗f4+ ♖xf4 7.♗xf4 ♖d2+ 8.♔f3 ♔xc7+; 1.f6+ ♔d8 2.g8♖ (2.♖e5 ♖h4+ 3.♔g2 ♖g4+ 4.♔f2 ♖xd7 5.♗e6+ ♔c8+) 2...♖f4+ /e1 3.♔g2 ♖f1+! 4.♔xf1 c1♖+ +] **1...♖xd6** [1...♔d8?? 2.dxc7+] **2.g8♗+!** ♔d8 [2...♔f7? 3.♖g7+ ♔xf8 4.♖g6+ ♔f7 5.♖xd6] **3.♗e6+ ♖xe6** [3...♔xd7 4.♖g7+ ♔c8 (4...♔c6 5.♖xc7+ ♔b6 6.♗e3+ ♔a5 7.♗e7 ♖xh2+ 8.♔f3=) 5.♖xc7+ ♔b8 (5...♖xc7 6.♗xc7=) 6.♗f4 ♖xf5 (6...♖xf4+ 7.♗xf4 ♔xc7 8.♗d3 ♖d5 9.♗c1 ♖d1 10.♗a2 ♖a1 11.♔e2 ♖xa2 12.♔d2=) 7.♖xc2 ♖xf4+ 8.♗xf4 ♖xf4+ 9.♔g1! ♖g4+ 10.♖g2=] **4.fx6 c1♖ 5.e7+!** ♔xd7 **6.♖d5+!** ♖xd5 **7.♗f6+!** ♔d6! [7...♔xe7 8.♗xd5+ ♔d6 9.♗xc1=; 7...♔e6 8.e8♖+] **8.♗xc1** [Tematik oyun:

8.e8♖+? ♕e6 9.♙xc1 ♖f5+! 10.♗e2 ♖xc1→ 11.♗g7+ ♗xf6] 8...♖f5+ [8...♖c2+ 9.♗f3/e3] 9.♙f4+! [9.♗g3 ♗xe7] 9...♖xf4+ [9...♗xe7 10.♗d5+! ♖xd5 11.♙xc7] 10.♗e3! [Tematik oyun: 10.♗g3? ♖xf6 11.e8♗ (11.e8♗+ ♗xe5! →) 11...♖g7+ 12.♗h4 ♖h6+ →] 10...♖xf6 [10...♗xe7 11.♗d5+ ikiqat çəngəl 11...♗d6 12.♗xf4=; 10...♗xe7+ 11.♗xf4 ♖f7 12.♗g5=] 11.e8♗+! ♗e5 [11...♗c6 12.♗xf6=] 12.♗xc7 ♖c6 [12...♖b6 13.♗d3! ♖b7 14.♗a6] 13.♗b5 ♖c5 14.♗a7 ♗d5 [14...♖c3+ 15.♗d2 ♖b3 16.♗c6+! ♗d5 17.♗e7+; 14...♗d6 15.♗d4] 15.h4! ♖c7 [15...♖a5 16.♗c8] 16.♗b5 ♖c5 17.♗a7 ♖c3+ 18.♗f4 ♖c4+ 19.♗f5! [19.♗g5? ♗e6! 20.h5 ♗f7! 21.h6 ♖c7 22.♗b5 ♖c5+→; 19.♗e3 ♖e4+! 20.♗f3 ♖xh4→] 19...♖xh4 20.♗c8! ♖h7 21.♗f6! ♗c6 22.♗e7+ =. Etüd çox zəngin məzmununa malikdir. Çoxsaylı qurbanlar (piyada, top, fil), 2 ata çevrilmə, çəngəl, Simurq mövzusu (qara vəzir və ağ at). Müəllif məntiqi motivlərin də olmasını da qeyd edib, ancaq bu məni elə də cəlb etmədi. Halbuki mən məntiqi etüdləri bəyənirəm və xüsusilə N.Ryabinin-in yaradıcılığını çox sevirəm. Lakin sonra oyun təhlil (analitik) mövqeyə keçərək çox uzanır və bu mənə ümumi izlərimi (təəssüratı) azaldır.

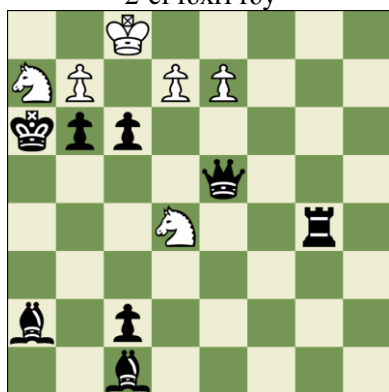
№6. Steffen Nielsen (Danimarka) və Martin Minski (Almaniya). 1-ci fəxri rəy / 1st HM.

1.e6! [1.♗f4? ♙xb1→] 1...♗g6 2.♗f4! ♗xf4 3.b7+! [3.e7? ♗d7 4.b7 ♙a7→] 3...♗xb7 4.e7 ♗d5! [4...♙b6+ 5.♗b4!= (5.♗b5? ♗e6 6.e8♗ ♗c7+→)] 5.exd5 [5.e8♗? ♙b6+ 6.♗b5 ♗c7+→] 5...♙g6 6.♗c3 ♙c5 [6...♙h2 7.d6! ♙xd6 (7...♗c6 8.♗b5=; 7...♙e8 8.♗e4=) 8.e8♗!! ♗c7 7.♗b5+ ♗d7 8.d6=] 7.d6! [7.♗b5?/♗e4? ♙xe7→] 7...♙xd6 8.e8♗!! [Simurq] [8.e8♗? ♙c7+! 9.♗b5 ♙xe8+→] 8...♙xe8 [8...♙e5 9.♗b5 ♙xe8 10.♗d6+ ♙xd6 pat] 9.♗b5 [9.♗e4? ♙c7+→] 9...♙c5 10.♗d6+! ♙xd6 [ideal aynalı pat]. Sadə və gözəgəlimli mövqedə iki piyada və iki at qurbanı, qaraların əks-qurbanı, ata çevrilmə və pat həyata keçir. Pat mövqəsi məlumdur. Məs: M.Liburkin, Shakhmatny Listok 1927 (♗g4/♗h8) və O.Pervakov 3.prize, 19th UAPA (sec.B.2.draw) 2022 (♗g4/♗h8). İlk nəzərdə ata çevrilmə ilə olan mövqe də çox tanış gəlir, ancaq sələf tapa bilmədim, bəlkə də yaxşı axtarmamışam. Fikrimcə, əməli şahmatçılar bu etüdü böyük həvəslə həll edəcəklər.

23. D.Qurqenidze, V.Tarasiuk (Gürcüstan, Ukrayna)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

2-ci fəxri rəy

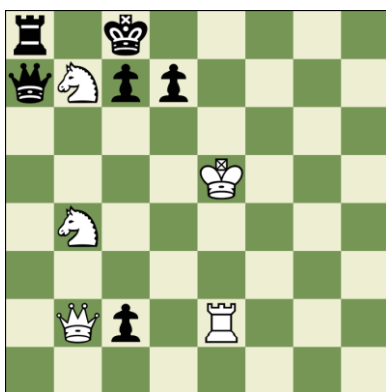
Heç-heçə (=)

6+8

7. Martin Minski (Almaniya)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

3-cü fəxri rəy

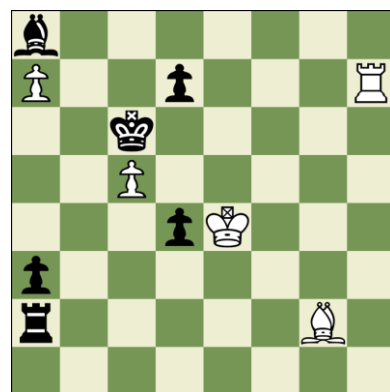
Uduş (+)

5+6

26. Sergey Osintsev (Rusiya)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

4-cü fəxri rəy

Heç-heçə (=)

5+6

№23. David Qurqenidze (Gürcüstan) və Vladislav Tarasiuk (Ukrayna). 2-ci fəxri rəy / 2nd HM.

1.b8♗+! [1.e8♗? ♙f4! 2.♖xe5 ♙xe5→; 1.b8♗? ♖g8+→] 1...♖xb8+! [1...♗xa7 2.♗dxc6+ ♗a8 3.♗xe5→] 2.♗xb8 ♖xd4 3.e8♗ [3.d8♗? ♖xd8+ 4.exd8♗ ♙f4+ 5.♗a8 c1♗ 6.♖c8+ ♗a5 7.♗xc6+ ♗b5 8.♗d4+ ♗b4 9.♖f8+ ♗c4→] 3...♙f4+ 4.♗a8! c1♗ 5.♖c8+ ♗a5 6.♗xc6+ ♖xc6+! [6...♗a4 7.♖a6+ ♗b3 8.♗xd4+→] 7.♖xc6 ♙d5 8.d8♗! [8.d8♗? ♙xc6+→] 8...♗a6 [8...♙xc6+ 9.♗xc6+→;

8...♙b4 9.♙a7! ♚xc6 10.♜xc6+=] 9.♜b7! ♚xc6 pat. İki at çevrilməsi və pata məcburetmə. İkinci çevrilmə gedişi çox gözəldir və növbəti gedişdə vəzirin passiv qurbanı ilə qaralar pata nail olur. Əlbəttə, ən asanı girişin bir az kobud olduğunu irad etmək olardı. Ancaq, fikrimcə işin ən çətini elə məhz budur və bunu sübut etmək üçün yeni giriş təklif etmək lazımdır. Bu isə elə də asan olmayacaq.

№7. Martin Minski (Almaniya). 3-cü fəxri rəy / 3rd HM.

1.♜d6+! [1.♙f5? c1♚! 2.♚xc1 (2.♜d6+ cxd6 3.♚xc1+ ♚c5+ 4.♚xc5+ dxc5=) 2...♙xb7 3.♜d5 ♜f8+ 4.♙e5 ♜e8+ 5.♙f5 (5.♙f6 ♚d4+=) 5...♜f8+ 6.♙g6 ♚g1+! 7.♚xcg1 ♜g8+=] 1...cxd6+ 2.♙f6!
A) 2...♚a1 3.♜e8+ ♙b7 4.♜b8+!! ♙c7 [4...♙xb8 5.♜a6+ ♙c8 6.♚xa1+-; 4...♜xb8 5.♚xa1+-]
5.♜d5+ ♙c6 6.♜e7+ ♙c5 7.♜c8+! ♜xc8 8.♚xa1 1-0.

B) 2...♚b6 3.♜xc2+ ♙b7 4.♜c7+!! ♙b8 (4...♚xc7 5.♜d5+-; 4...♙xc7 5.♜d5+-) **5.♜xd7** (5.♜c4? d5+! 6.♜c6+! ♙c7 7.♚e5+ ♙c8 8.♚xd5 ♜a6 9.♙e7 dxc6=; 5.♙e7? ♜a5!)=) **5...♜a7 6.♜c6+** 1-0. Ağ topun 3 dəfə qurbanı. İlk qurban (4.♜b8+) ağ vəziri bağlamadan çıxartmaq üçün cəlbətmə və yayındırma taktiki qurban ideyası daşıyır. 2-ci əks-səda qurbanda (4.♜c7+) cəlbətmə, 3-cü qurbanda (7.♜c8+) isə yayındırma kombinasiyası həyata keçir.

№26. Sergey Osintsev (Russia). 4-cü fəxri rəy / 4th HM.

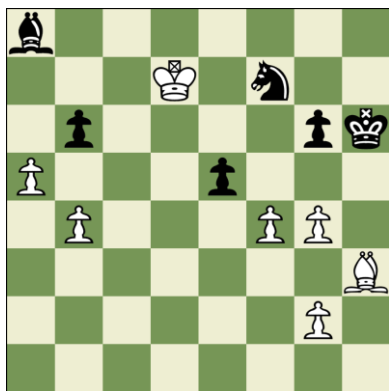
1.♙h1! [Cəhd: 1.♜h8? ♙b7! 2.♙h1 ♙xa7+ 3.♙xd4 ♙xh1 4.♜xh1 ♜g2! 5.♜h3 ♜g4+! 6.♙c3 ♜a4+-] 1...♙xc5+ 2.♙d3 ♜d2+! [2...♙b6 3.♙xa8=] 3.♙xd2 a2 4.♜h5+! [4.♙xa8? a1♚ 5.♜xd7 ♚a5+ 6.♙c1 ♚e1+ 7.♙c2 ♚e2+ 8.♙c1 d3 +-] 4...d5! [4...♙b6 5.♜a5!! (5.♜h6+? d6! (5...♙xa7? 6.♜h8! d5! 7.♜xa8+! ♙xa8 8.♙xd5+ ♙a7 9.♙xa2=) 6.♜xd6+ ♙xa7 7.♙xa8 a1♚+-) 5...♙xa5 6.♙xa8 a1♚ 7.♙d5! = (7.♙f3? ♚c3+! 8.♙e2 ♚e3+ +- (8...d3+? 9.♙f1! ♚c1+ 10.♙g2! ♚b2+ 11.♙f1! ♚a1+ 12.♙g2! ♚g7+ 13.♙f1= mövqeli heç-heçə))] 5.♜xd5+! [5.♙xd5? a1♚ 6.♙xa8+ ♙b6! 7.♜h3 ♚a2+ (7...♙xa7? 8.♙e4! =) 8.♙c1 ♚e6+- (8...♙xa7? 9.♙e4! =; 8...♚e2)] 5...♙b6! [5...♙xd5 6.♙xd5 a1♚ 7. a8♚ =] 6.♜a5!! [6.♜d8? a1♚ 7.♜b8+ ♙a5 8.♙xa8 ♚c3+! +-] 6...♙xa5 7.♙xa8 a1♚ 8.♙d5! [8.♙f3? ♚c3+! +- (8...♚b2+? 9.♙e1! ♚c1+ 10.♙f2! =); 8.♙e4? ♚c3+ 9.♙d1 ♚b3+ 10.♙c1 ♚e3+ +-] 8...♚c3+ 9.♙d1 [9.♙e2? d3+-] 9...♚a1+ 10.♙d2 [10.♙e2? d3+! +-; Cəhd: 10.♙c2? d3+! 11.♙d2 ♚b2+ 12.♙xd3 ♚b5+ 13.♙e4 ♚e2+ 14.♙d4 ♚f2+-] 10...♚c3+ 11.♙d1 ♚d3+ 12.♙e1 [Try: 12.♙c1? ♚f1+ 13.♙d2 ♚f4+ 14.♙d1 ♚g4+ 15.♙e1 ♚g1+ 16.♙e2 d3+! +-] 12...♚e3+ 13.♙f1 [13.♙d1? ♚g1+! +-] 13...♚f4+ 14.♙g1 [14.♙g2? ♚g5+ +-] 14...♚c1+ 15.♙f2! ♚e3+ 16.♙f1 [16.♙g2? ♚g5+ 16...♚f4+ 17.♙g1 ♚g5+ 18.♙g2 ♚c1+ 19.♙f2! [19.♙f1? ♚e3+! +-; 19.♙h2? ♚c7+-] 19...♚e3+ 20.♙f1 ♚c1+ 21.♙f2= mövqeli heç-heçə. [21.♙e2? d3+-]. Topların qarşılıqlı qurbanı ilə olan girişdən sonra ağ şah dəqiq gedişlərlə vəzirdən gizlənərək bərabərliyə nail olur.

**İLHAM ƏLİYEV «ŞAH və MAT»
 (3-4 daş ikigedişli
 şahmat məsələləri)**

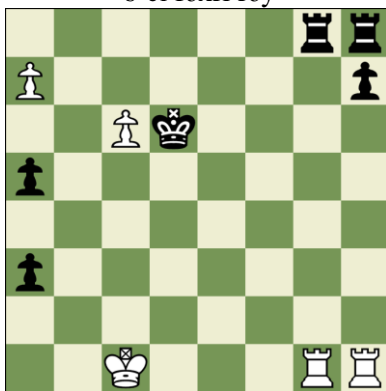
**ILHAM ALIEV «CHECK and MATE»
 (Twomover chess problems
 with 3-4 pieces)**

27. Sergey Osintsev (Rusiya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
5-ci fəxri rəy

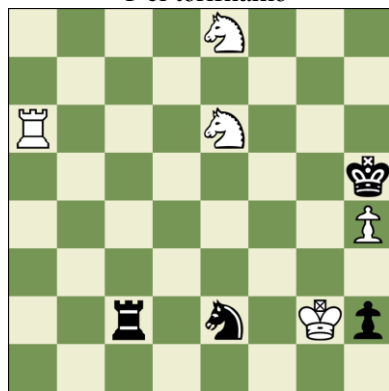
Uduş (+) 7+6

5. Lubos Kekely, Michal Hlinka (Slovakiya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
6-cı fəxri rəy

Uduş (+) 5+6

12. D. Qurqenidze, M. Minski (Gürcüstan, Almaniya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
1-ci tərifnamə

Uduş (+) 5+4

№27. Sergey Osintsev (Rusiya). 5-ci fəxri rəy / 5th HM.

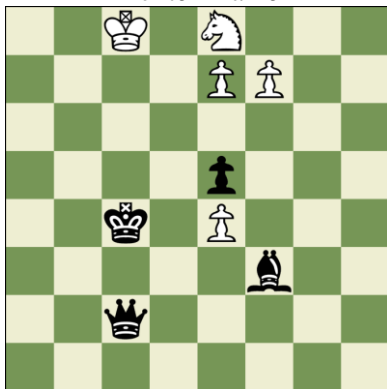
1.g5+! ♔h5 [1...♖xg5 2.fxe5! bxa5 3.bxa5 ♜f7 4.e6 ♜e5+ 5.♔d6! (5.♔e8? g5! 6.e7 g4 7.♙xg4 ♜xg4 8.♔d8 ♜f6=) 5...♜c4+ 6.♔c7 ♜xa5 7.e7 ♙c6 8.♙d7+; 1...♔g7 2.a6 e4 (2...exf4 3.♔c7+) 3.♙g4 e3 4.g3+] **2.♔e7 bxa5 3.bxa5 ♙d5** [3...♖xg5 4.fxe5!+; 3...exf4 4.♔xf7 ♔xg5 5.a6! f3 6.gxf3 ♙xf3 7.♙c8+; 3...e4!? 4.♔xf7 e3 5.g4+ ♔h4 6.♙f1 ♔xg4 7.a6 (Cəhd: 7.♔xg6? ♙g2! 8.♙a6 ♙b7 9.♙b5 ♙c6 10.♙c4 ♙d5 11.♙e2+ ♙f3 12.♙f1 ♙g2= daimi təqib; Cəhd: 7.♔f6? ♙g2! 8.♙e2+ ♙f3 9.♙d3 ♙e4 10.♙e2+ ♙f3= daimi təqib) 7...♙g2 8.♙xg2 e2 9.a7 e1♙ 10.a8♙+] **4.♙e6!** [4.fxe5? ♜xe5=] **4...♙xe6 5.♔xe6 ♜d8+** [5...e4 6.♔xf7 e3 7.a6 e2 8.a7 e1♙ 9.a8♙+; 5...♖xg5+? 6.♔xe5!+ (6.fxg5? e4 7.a6 e3 8.a7 e2 9.a8♙ e1♙+ 10.♔f6 ♙c3+=)] **6.♔d5!!** [6.♔xe5? ♜c6+ 7.♔f6 ♜xa5 8.f5 ♜b7 (8...♜c4 9.fxg6 ♜d6) 9.fxg6 ♜d6 10.g7 ♜e8+ 11.♔f7 ♜xg7 12.♔xg7 ♔xg5=] **6...e4!** [6...exf4 7.a6+] **7.♔xe4 ♜b7!** [7...♜c6 8.a6 ♔g4 9.g3 ♔h5 10.♔e3 ♔g4 11.♔d2 ♔f5 12.♔c3 ♔e6 13.♔c4 ♔d6 14.♔b5 ♔c7 15.♔c5+] **8.a6!** [Tematik oyun: 8.♔f3? ♜xa5 9.♔g3 ♜c4 10.♔h3 ♜e3 11.g4# 11.g3 ♜g4 12.♔g2 ♜e3+ 13.♔h3 ♜g4= mövqeli heç-heçə] **8...♜c5+ 9.♔f3 ♜xa6 10.♔g3 ♜c5 11.♔h3 ♜e4 12.g4#!** 1-0. İlkın mövqedə təsəvvür etmək çətindir ki, ağ şah “h3” xanasına gələrək rəqib şahı mat qəfəsindən çıxmağa imkan verməyərək onu mat edəcək.

№5. Lubos Kekely və Michal Hlinka (Slovakiya). 6-cı fəxri rəy / 6th HM.

1.♙h6+ ♔c7 2.♙xh7+! ♔xc6 [2...♙xh7 3.♙xg8+] **3.♙g6+! ♔c5** [3...♙xg6 4.♙xh8+; 3...♔d5 4.♙h5+ ♔e4 5.♙xg8 ♙xg8 6.♙xa5 ♙a8 7.♔b1+] **4.♙h5+! ♔c4** [4...♔b4 5.♔b1+; 4...♔d4 5.♔b1+] **5.♔b1!** [5.♔c2? a2 6.♔b2 a1♙+! 7.♔xa1 ♙a8=] **5...♙f8!** [5...a2+ 6.♔xa2+; 5...♙a8 6.♙g4+ ♔c3 7.♙c5+ ♔b3 8.♙b5+!+; 5...♙c8 6.♙c6+ ♔b4 7.♙xh8 ♙xh8 8.♙b6+ ♔a4 9.♙b8+] **6.♙g4+!** [6.♙c6+? ♔d4!=] **6...♔d3** [6...♔c3 7.♙c5+ ♔d3 (7...♔b3 8.♙b5+! ♔c3 9.♔a2+) 8.♙d5+! əsas oyundakı kimi] **7.♙d5+! ♔c3** [7...♔e3 8.♙g3+ ♔f4 9.♙xa3+; 7...♔e2 8.♙xa5 ♙a8 9.♙xa3+] **8.♔a2!** [8.♙c5+ ♔d3 9.♙d5+ ♔c3 10.♔a2 vaxt itkisi] **8...♙h1** [8...♙f2+ 9.♔xa3+] **9.♙c5+!** [9.♙f5? ♙xf5! 10.♙g3+ ♔c4! 11.♙g4+ ♔b5+] **9...♔d3** [9...♔d2 10.♙b5+] **10.♙f5!** ♙xf5 [10...♙fh8 11.♙f3+ ♔e2 12.♙b3 ♙1h2 13.♔xa3+] **11.a8♙ ♙f2+ 12.♔b3!** [12.♔xa3? ♙a1+ 13.♔b3 ♙b1+ 14.♔a3 ♙a1+=] **12...♙b1+ 13.♔a4 ♙b4+ 14.♙xb4 axb4 15.♙d5+!** [15.♔xb4? a2=] **15...♔e3** [15...♔e2 16.♔xb4+] **16.♙b3+! ♔e2 17.♔xb4!** 1-0. Topların şaquli xətdə pilləkənvari oyunu, “h” ağ topun dəqiq üfqi gedişləri və ağ şahın sakit gedişləri.

№12. David Qurqenidze (Gürcüstan) və Martin Minski (Almaniya). 1-ci tərifnamə / 1st commendation. **1.♠g7+!** [1.♠f6+? ♗g6! 2.♗xh2 ♠f4+ 3.♗g3 ♗xe6 4.♗xe6 ♗f5 5.♗a6 ♗c3+=] **1...♗xh4 2.♗a4+** [2.♠f5+? ♗h5 3.♠fg7+ (3.♗h1 ♗d2=) 3...♗g4! 4.♗a4+ ♠f4+! 5.♗h1 ♗f2=] **2...♠d4+!** [2...♠f4+ 3.♗h1 ♗g3 (3...♗f2 4.♠xf4+-) 4.♠f5+ +-] **3.♗h1 ♗g3 4.♠h5+** [4.♗a3+? ♠f3 5.♠f5+ ♗f2=] **4...♗h4 5.♠f6 ♗c1+!** [pat oyunu] [5...♗g3 6.♠e4+ +-] **6.♗xh2 ♗c4! 7.♠xd4!!** [7.♗xc4? ideal pat] **7...♗xa4 8.♠f3#** [düzgün aynalı mat] 1–0. İki atla mat çoxsaylı etüdlərdən (məs: H.Rink 1929) məlum olsa da, müəlliflər oyuna qara topun qurbanı ilə pat oyunu əlavə edəblər.

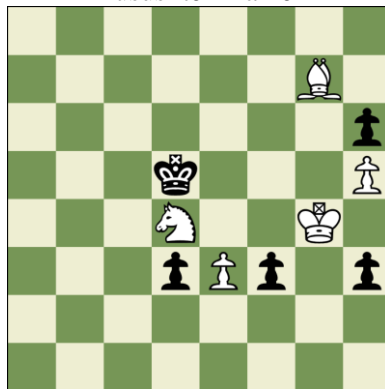
13. Luis Miguel Gonzalez (İspaniya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
2-ci tərifnamə

Uduş (+)

5+4

29. Michael Pisman (İsrail)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Xüsusi tərifnamə

Uduş (+)

5+5

№13. Luis Miguel Gonzalez (İspaniya). 2-ci tərifnamə / 2nd commendation.

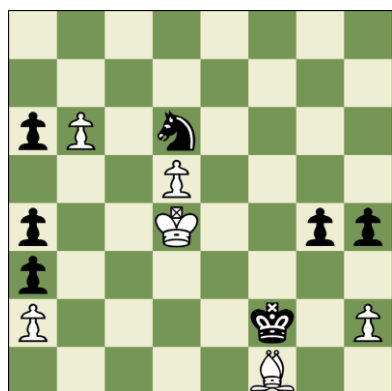
1.♠f6! [1.f8♗? ♗xe4! 2.♠d6+ ♗d4+ 3.♗d8 ♗c6!]=] **1...♗g4+!** [1...♗c5 2.♗c7! ♗a4 3.♠d7+ ♗d4 4.e8♗ ♗a5+ 5.♠b6! ♗a7+ 6.♗d6 ♗xb6+ 7.♗e7 ♗b4+ 8.♗f6+-; 1...♗d4+ 2.♗d8! ♗xe4 3.e8♗ ♗f5 4.♠d7+-] **2.♠xg4 ♗c5!** **3.♗d8!** [3.f8♗? ♗d6+! 4.♗d8 ♗c7+ 5.♗e8 ♗d7+ 6.♗f7 ♗e6+ 7.♗g7 ♗xg4+=; 3.e8♗? ♗d6+! 4.♗b7 ♗c7+ 5.♗a6 ♗b6+! 6.♗xb6 pat] **3...♗d6** [3...♗d1+ 4.♗e8 ♗a4+ 5.♗f8+-] **4.e8♠+!** ♗e6 **5.f8♠+!** [5.f8♗? ♗c8+! 6.♗xc8 pat] **5...♗f7 6.♠d7 ♗e6!** [6...♗xe4 7.♠d6+ +-] **7.♠e3!** [7.♠g7+? ♗d6 8.♠f5+ ♗e6! 9.♠f8+ ♗f7 10.♠d7 ♗e6 11.♠g7+ ♗f7 12.♠e8 ♗e6 13.♠e3 vaxt itkisi; 7.♠gxe5? ♗xe4=] **7...♗d3!** [7...♗d2 8.♠c7+ ♗f7 9.♠c4 ♗g5+ 10.♠c8 ♗g8+ 11.♠b7 ♗g2 12.♠c5 ♗c2 13.♠xe5+-] **8.♠c7+!** [8.♠d5? ♗xe4 9.♠dc7+ ♗f5 10.♠d6+ ♗f4 11.♠e6+ ♗e3! 12.♠xe4 ♗xe4=] **8...♗f7 9.♠c4!** [9.♠f5? ♗g6! 10.♠e7+ ♗f7 11.♠e8 ♗e6 12.♠c7+ ♗f7 13.♠e8 ♗e6 mövqeli heç-heçə] **9...♗xc4** [9...♗xe4 10.♠d6+-] **10.♠xe5+** 1–0. İki ata çevrilmədən sonra üç at qara vəzirə qalib gəlir.

№29. Michael Pisman (İsrail). Xüsusi tərifnamə / Special commendation.

1.♗g3! [1.♗xf3?? h2 2.♗g2 d2 3.♠e2 h1♗+; 1.♗xh3 f2 2.♗g2 d2 3.♠e2 f1♗+] A) **1...h2** [1...d2 2.♠b5! d1♠ 3.♠c3+ +-] **2.♗xh2 f2** [2...d2 3.♠b5! ♗c4 4.♠c3+-] **3.e4+!** [3.♗g2? d2 4.♠e2 f1♗+] **3...♗xe4** [3...♗c4 4.♠f3! f1♠+ 5.♗h3! (5.♗g2 d2 6.♠xd2+ ♠xd2 7.e5 ♗d5 8.♗xh6 ♠c4! 9.♗f4 ♠xe5=) 5...d2 6.♠xd2+ ♠xd2 7.e5! (7.♗xh6 ♠xe4)] **4.♠b3! f1♠+!** **5.♗h3! d2** [5...♗f5 6.♗xh6] **6.♠xd2+ ♠xd2 7.♗xh6 ♠c4 8.♗g4 ♠d6 9.♗f8!** [9.♗g7 ♠f7] **9...♠f5 10.♗g7!** zz. **10...♠xg7 11.h6** 1–0, B) **1...f2 2.e4+!** (2.♗xf2? h2) **2...♗c4** (2...♗xe4 3.♠b3 f1♠+! 4.♗xh3 d2) **3.♠f3!** (3.♗xf2? h2 4.♗g2 d2 5.♠f5 h1♗+) **3...f1♠+!** **4.♗xh3 d2 5.♠xd2+ ♠xd2 6.e5!** (Tematik oyun: 6.♗xh6? ♠xe4 7.♗g7 ♗d5 8.♗g4 ♗e6 9.h6 ♗f7=) **6...♗d5 7.♗xh6 ♠c4 8.♗g4** (7-8-ci gedişlərin yerdəyişməsi mümkündür) **8...♗xe5 9.♗g7+ ♗e6 10.h6 ♗f7 11.♗h5 ♗g8 12.♗g6**

1-0. Ölkəmizdə keçirilən “Cırdan 2024” yarışından S.Nielsenin (tərifnamə/commendation. 8/6B1/8/5n1P/8/8/7K/2k5 w - - 0) etüdünə at çevrilməsi ilə giriş verilib. Müəllif oyunun iki variantda olmasını göstərib, lakin fikrimcə 2-ci variant elə də maraqlı deyil.

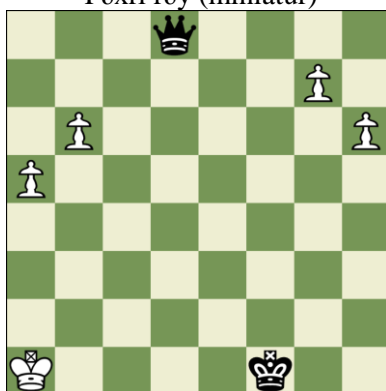
15. Xaqan Əhməd (Azərbaycan)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Xüsusi tərifnamə

Uduş (+)

6+7

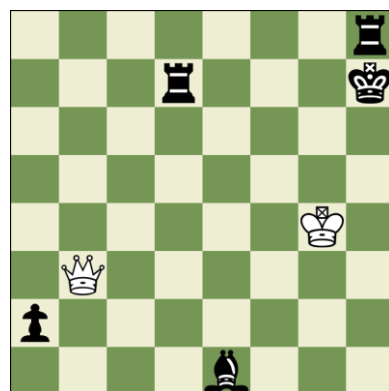
19. R. Staudte, M. Schlosser
(Almaniya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Fəxri rəy (miniatür)

Heç-heçə (=)

5+2

11. Valeri Kalaşnikov (Rusiya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Fəxri rəy (miniatür)

Heç-heçə (=)

2+5

№15. Xaqan Əhməd (Azərbaycan). Xüsusi tərifnamə / Special commendation.

1. ♖h3!! [1. ♖c5? ♜b7+ 2. ♖c6 ♜a5+ 3. ♖c7 ♖xf1 4.d6 g3 5.hxg3 hxg3 6.d7 g2 7.d8♖ g1♖ 8.♖d3+ ♖g2! 9.♖d5+ ♖f1! 10.♖xa5 ♖h2+! 11. ♖b7 ♖xa2!=] **1...gxf3** 2. ♖c5 ♜b7+ [2...♜e4+ 3. ♖c6 ♖g2 4.b7] **3. ♖c6 ♜a5+** [3...♜d8+ 4. ♖c7 ♖g2 5. ♖xd8 ♖xh2 6.b7] **4. ♖c7 ♖g2** **5.d6 ♖xh2** **6.d7 ♖g2** **7.d8♖** 1–0. Belə etüdlərə adətən “bir gedişli etüd” deyilir. Yenicə 14 yaş Avropa çempionu adını qazanmış gənc və istedadlı Azərbaycan şahmatçısının (IM – FIDE reytingi 2458) filin qurbanı ilə yadda qalan etüdü. İnanıram ki, onun etüdlərə marağı yaradıcı inkişafına təkan verəcək və tezliklə GM adını da qazanacaq. Etüd bəstəçiliyində də son əsərinin olmayacağına ümid edirik.

№19. Rainer Staudte və Michael Schlosser (Almaniya). Fəxri rəy (miniatür) / HM (miniature).

1. ♖b2! [1.a6? ♖e2! 2.h7 ♖f6+ 3. ♖a2 (3. ♖b1 ♖xb6+) 3...♖f7+! (3...♖xg7? 4.a7!)] **1...♖e2** **2. ♖c3!** [2. ♖b3? ♖d5+ 3. ♖b4 ♖d3! +-] **2...♖e3** **3. ♖c4 ♖e8** [3...♖e4 4.h7! ♖d4+ (4...♖d5+ 5. ♖b4!)=] 5. ♖b5! ♖xg7 6. ♖a6! ♖xh7 7.b7! ♖h6+ ♖g6+ 8. ♖a7!]=] **4. ♖c5** [4.h7? ♖a4+! 5. ♖d5 (5. ♖c5 ♖xa5+!) 5...♖d7+! 6. ♖c5 ♖xg7! +-] **4...♖h5+** **5. ♖b4!** [5. ♖c6? ♖xh6+! 6. ♖b5 ♖xg7+-] **5...♖g5** [5...♖d5 6.h7 ♖d4+ 7. ♖b5 ♖xg7 8. ♖a6 ♖xh7 9.b7] **6.b7!** [6.h7? ♖xg7+-] **6...♖e7+** **7. ♖a4!** ♖d7+ [7...♖xb7 8.g8♖!] **8. ♖a3!** ♖d6+ **9. ♖a4!** [9. ♖b3? ♖d5+! 10. ♖b4 ♖xb7+] **9...♖d5** **10.g8♖!** [10.b8♖? ♖a2+! 11. ♖b5 ♖b3+ 12. ♖a6 ♖xb8!] **10...♖xg8** **11. ♖b5 ♖d4** **12.h7!** [12. ♖a6? ♖c4! 13. ♖a7 ♖f7! 14.a6 ♖b5!; 12. ♖b6? ♖d8+! 13. ♖a7 ♖xa5+] **12...♖xh7** **13.b8♖!** [13. ♖a6? ♖g6+ 14. ♖a7 ♖f7! 15.a6 ♖c5! +-] **13...♖b1+** **14. ♖a6 ♖xb8** pat / stalemate. Son dövrlər etüd yarışlarında müəlliflərin çoxsaylı miniatür əsərlərini izləyirəm. Belə etüdlərin yaranmasında sözsüz ki, Şahmat Sonluqları Bazalarının (Chess Endgame Tablebase – <https://syzygy-tables.info>) böyük rolu var, bu 7 daşa kimi etüdlərin təhlilini və deməli, tərtibini də asanlaşdırıb. Yarışımıza müəlliflər 3 etüd göndərmişdilər, ancaq mən onların içərisində bu etüdü bəyəndim. Etüddə şah və 4 piyada qara vəzirə qarşı mübarizə aparır. Ağlar iki piyadanı, çevrilmiş vəzirə qurban verərək və son sağ qalmış piyadanın qarşısını şahla kəsərək pata nail olurlar.

№11. Valeri Kalaşnikov (Rusiya). Fəxri rəy (miniatur) / HM (miniature).

1. ♖c2+! ♜g7 2. ♜b2+ ♜g8 3. ♜b8+ [3. ♜xa2+? ♜f7+] 3... ♜h7 4. ♜h2+ ♜h4!! [4... ♜g8 5. ♜b8+ daimi şah. 5. ♜xh4+ ♜g8 [5... ♜g7 6. ♜g5+=] 6. ♜e1 ♜g7+ 7. ♜f4! [7. ♜f3? ♜h3+ 8. ♜f4 ♜f7+ 9. ♜g4 ♜hf3+; 7. ♜f5? ♜h5+ 8. ♜f4 ♜f7+ 9. ♜g4 ♜hf5+] 7... ♜f7+ 8. ♜g5! [8. ♜g4? ♜h6! 9. ♜a5 ♜g7+ 10. ♜f4 ♜f6+ 11. ♜e4 ♜e7+ 12. ♜d4 ♜f4+ 13. ♜d3 ♜f3+ 14. ♜d4 ♜e2! 15. ♜d5+ ♜g7!+] 8... ♜g7+ 9. ♜f4! ♜h4+!! [9... ♜f7+ 10. ♜g5! ♜h3 11. ♜e8+ ♜g7 12. ♜e5+ ♜h7 13. ♜e4+=] 10. ♜xh4 a1 ♜ 11. ♜d8+ ♜h7 12. ♜d3+! [12. ♜h4+? ♜g6 13. ♜g5+ ♜f7 14. ♜d5+ ♜e8 15. ♜b5+ ♜d7+] 12... ♜g6 13. ♜h3+! ♜g7 14. ♜d7+ ♜g8! 15. ♜c8+! [15. ♜d8+? ♜h7 16. ♜h4+ ♜h6 17. ♜e7+ ♜g7+] 15... ♜h7 16. ♜h3+! =. Vəzir bütün lövhə boyu hərəkət edərək qara şahı izləyir. Qaralar şahı gizlətmək üçün iki daşından eyni xanada imtina etsə də, oyun əsnasında ağ şahın düzgün mövqə seçməsilə ağlar daimi şah elan etməyi bacarırlar.

AZERBAIJAN CCC-55 AT, 2025

(H#3 – 3 gedişə Yardımət)

Hakim: Kənan Vəlixanov (İmişli, Azərbaycan), Beynəlxalq hakim

Yarışa 17 ölkədən 36 müəllif 47 üçgedişli yardımət məsələ göndərmişdi / 47 problems from 36 authors 17 countries: **Azerbaijan** (Jahangir Nifdaliyev, Araz Almamadov), **Belarus** (Cheslav Yakubovsky), **Brazil** (Ricardo de Mattos Vieira), **Cuba** (Luis Echemendia), **Czech Republic** (Miroslav Bílý, Miroslav Svitek), **Denmark** (Niels Danstrup), **Finland** (Jorma Paavilainen, Henry Tanner), **Germany** (Sven Trommler, Michael Lütt), **France** (Abdelaziz Onkoud), **Hungary** (Gábor Tar, Janos Csak), **Italy** (Daniele Guglielmo Gatti), **Israel** (Leonid Lyubashevsky, Menachem Witztum), **Russia** (Pavel Murashev, Gennady Chumakov, Yuri Arefiev, Aleksey Ivunin, Aleksandr Pankratiev, Anton Nasyrov, Ekaterina Shestakova, Anatoly Kornilov), **Slovakia** (Zoltán Labai), **USA** (Steven B. Dowd), **Ukraine** (Sergiy I. Tkachenko, Andriy Frolkin, Yuri Bilokin, Evgeny Gavryliv, Anatoly Vasylenko, Mykola Vasyuchko, Mykhailo Galma, Viktor Yuzyuk).

Direktordan 47 məsələni anonim (müəlliflərin adı göstərilmədən) şəkildə qəbul etdim. Təltif üçün 20 məsələ seçdim. Əvvəlcə turnirdə iştirak edən bütün həmkarlarıma təşəkkürümü bildirirəm. Ümüd edirəm ki, verdiyim qərarlardan heç kim narazı qalmaz. Bəzi məsələlərdə müəlliflər istəklərini tam yerinə yetirə bilməmişlər. Bu məsələlər yenidən işlənməli və başqa yarışlara göndəriləlidir. Qabaqcadan bildirmək istərdim ki, oynayan fiqurlarla yaradılan əkiz mövqeli məsələləri təltif etmədim.

№1. Daniele Guglielmo Gatti (İtaliya) ♜g8/♜g4 – yacpdb.org/#599533, Michal Dragoun, Problemas 2024, 5R2/3P4/2B3n1/1b5K/2ppPP2/b1p2kr1/5pr1/4n3.

№2. Daniele Guglielmo Gatti (İtaliya) ♜h6/♜d2 – Birinci və ikinci həllər bir-biri ilə uyğunlaşmır.

№3. Daniele Guglielmo Gatti (İtaliya) ♜a8/♜e2 – Həllər arasında analogiya yoxdur.

№5. Miroslav Bily (Çex Respublikası) ♜c3/♜d5): Gedişlərin kobud təkrarlanması yolverilməzdir.

№6. Miroslav Bily (Çex Respublikası) ♜a1/♜d6 – Zəifdir.

№7. Abdelaziz Onkoud (Fransa) ♜b4/♜g2 – Bənzər ideyalar: yacpdb.org/#498721, yacpdb.org/#329732

№9. Zoltán Labai (Slovakiya) və Miroslav Svitek (Çex Respublikası) ♜b8/♜c6 – Mövqedə qara vəzir artıqdır, oynamayan vəziri oyundan çıxarmaq üçün qara atı “h7” xanasından “a7”-yə qoyaq, topu “f8 xanasına” və “f6” xanasına qara piyada əlavə edək: 1K2br2/n7/2k2p2/4B3/8/2N5/B7/8. Beləliklə məzmun olduğu kimi qalacaq. Bundan başqa həllər arasında da tam bənzərlik yoxdur.

№10. Zoltán Labai (Slovakiya) və Miroslav Svitek (Çex Respublikası) ♔d4/♙f4 – yacpdb.org/#332461, yacpdb.org/#350949

№17. Niels Danstrup (Danimarka) ♔c2/♙d4 – Sələf: yacpdb.org/#94024, yacpdb.org/#391297

№21. Evgeni Gavryliv (Ukrayna) ♔a8/♙b1 – Tam sələf: yacpdb.org/#402293 İlkin təltifdə 4-cü mükafat qazanmış məsələ yarışdan çıxarılır.

№22. Michael Lütt (Almaniya) ♔a1/♙d7 – Çevrilmə kvarteti əladır, ancaq bütün əkizlər oynayan fiqurlarla qurulur.

№23. Gabor Tar (Macarıstan) ♔h1/♙e5 – Həllər arasında analogiya yoxdur, bundan başqa “a4” və “g6” iki qara piyada azaltmaq olar.

№25. Gabor Tar (Macarıstan) ♔c7/♙e4 – Həllər əkizləri yaradan fiqur vasitəsilə həyata keçirilir, bundan başqa ♔d5 gedişi təkrarlanır.

№27. Janos Csak (Macarıstan) ♔g1/♙c6 – Əkiz mövqeni yaradan fiqurun oyunda birbaşa iştirakı izlənimi (təəssüratı) azaldır.

№31. Aleksey İvunin və Aleksandr Pankratiev (Rusiya) ♔b4/♙f6 – Gedilşərin systemsiz və dəfələrlə təkrarlanması.

№34. Mykola Vasyučko və Mykhailo Galma (Ukrayna) ♔h7/♙d5 – Həllər arasında analogiya yoxdur.

№35. Sven Trommler (Almaniya) ♔h1/♙d4 – Oynayan fiqurun əkiz mövqə qurmasını alqışlamıram.

№39. Viktor Yuzyuk (Ukrayna) ♔e6/♙c1 – Gedişlər təkrarlanır və ağ top əkiz mövqedə oynayır.

№40. Viktor Yuzyuk (Ukrayna) ♔f4/♙c3 – Üçüncü fazada vəzirin vurulması izlənimi (təəssüratı) azaldır. Bu çatışmazlığı aradan qaldırmaq və qara fiqurların sayını azaltmaq mümkündür. “d7” xanasında qara piyada dayana və mat “c6” xanasından həyata keçirilə bilər. Mat finalında şahın yanındakı xanaları bloklayan fiqurları canlandırmaq olar. Məsələn, ♜d1-b2, ♞a2-d2, ♝b1-b5 kimi gedişlər mümkündür.

№41. Viktor Yuzyuk (Ukrayna) ♔a5/♙e6 – Qarşılıqlı vuruşlarla oyun daha maraqlı olardı.

№44. Araz Alməmmədov (Azərbaycan) ♔e7/♙a7 – Mövqedə qara topun rolu bəlli deyil. Üçüncü faza artıqdır.

№46. Cheslav Yakubovsky (Belarus) ♔a4/♙d3 – Minatür formada: yacpdb.org/#38987, bir fillə bloklaşma: yacpdb.org/#346741

№47. Cheslav Yakubovsky (Belarus) ♔a4/♙c6 – İdeya növbəti məsələlərdə daha yaxşı həyata keçirilib: yacpdb.org/#317111, yacpdb.org/#322580

№48. Anatoli Kornilov (Rusiya) və Luis Echemendia (Kuba) ♔h8/♙e2 – Tam sələf: yacpdb.org/#532794

12. Abdelaziz Onkoud (Fransa) 13. M.Vitztum, R.de Mattos Vieira 19. Y. Bilokin, E. Gavryliv

Azərbaycan CCC-55 AT, 2025

(İsrail, Braziliya)

(Ukrayna)

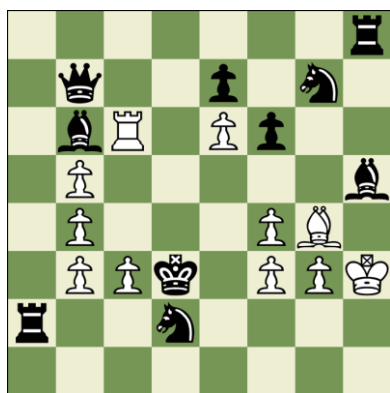
1-ci mükafat

Azərbaycan CCC-55 AT, 2025

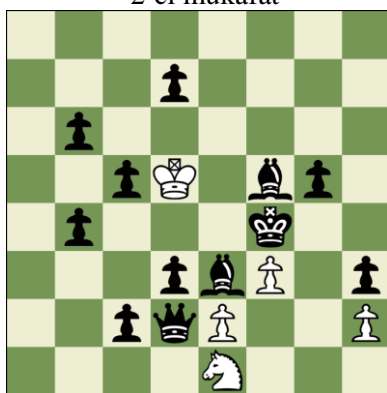
Azərbaycan CCC-55 AT, 2025

2-ci mükafat

3-cü mükafat

H#3 2 həll 11+10

H#3 2 həll 5+12

H#2.5 2 həll 6+15

№12. Abdelaziz Onkoud (Fransa). 1-ci mükafat / 1st prize.

1.♔d4 cxd4 2.♗xd4 ♖c3 3.♗d5 ♜d3# (MM), 1.♞e4 fxe4 2.♗xe4 ♙e2 3.♗f5 ♙d3# (MM). Şahın mat xanasına hərəkətini təmin etmək üçün qara fiqurlar boş xanada piyadalara qurban verilir. Qurbanlar qəbul edildikdən sonra şahın hərəkəti mümkün olur (Zaits mövzusu). Bu mövzu çox işlənilib, ancaq matların eyni (şahın tərək etdiyi) xanadan olması məsələni gözəlləşdirir.

№13. Menachem Vitztum (İsrail) və Ricardo de Mattos Vieira (Braziliya). 2-ci mükafat / 2nd prize.

1.c4 ♗xc4 2.♙d4 ♗xd4 3.♞d1 e3#, 1.d6 ♗xd6 2.♙e6 ♗xe6 3.♞c1 ♞xd3#. Əla fikirdir, mat xanalarından nəzarəti götürmək üçün ardıcıl qurbanlar. Qara fillərin və vəzirin sığınacaq gedişləri. Ağ şahın oyunda fəallığı yadda qalandır.

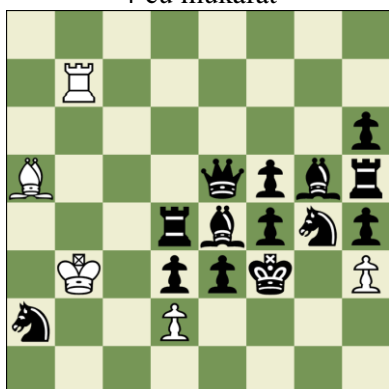
№19. Yuri Bilokin və Evgeni Gavryliv (Ukrayna). 3-cü mükafat / 3rd prize.

1...♞h5 2.♞xe6 ♗xe6 3.♙xc6 ♜xa5#, 1...♞g8 2.♞xe5 ♗xe5 3.♙xc6 ♙xb3# (MM). Batareya yaratmaq üçün vəzir atların arxasında pusqu mövqeyi tutur. Batareyanı aktivləşdirmək məqsədilə atlar ağ topu və ağ fili vurur. Ağ şahın hərəkət etməsi təmin edildikdən sonra batareya tamamlanır. Bütün bunlara baxmayaraq batareyanın önü tam açılmayıb. Ona görə qara top və fil sığınacaq gedişi (eyni xanaya) etməlidir. Beləliklə, “b3” və “a5” xanalarına xətlər açılmış olur!

33. Aleksandr Pankratiev (Rusiya)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

4-cü mükafat

H#3

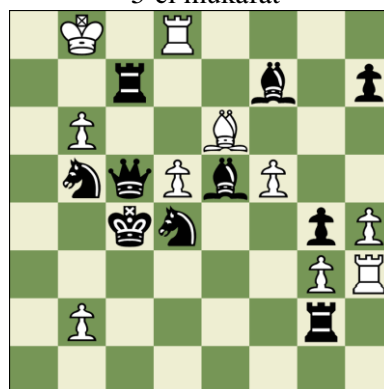
2 həll

5+15

8. Abdelaziz Onkoud (Fransa)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

5-ci mükafat

H#3

2 həll

10+10

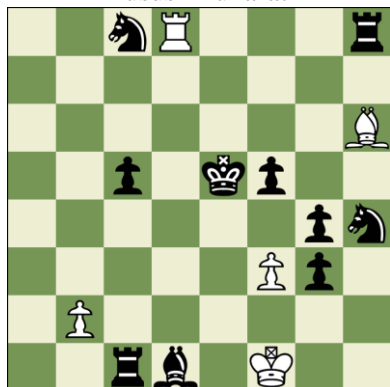
№33. Aleksandr Pankratiev (Rusiya). 4-cü mükafat / 4th prize.

1.♞d5 dxe3 2.♗xe3 ♜d7 3.♗d4 ♙b6# (MM), 1.♙f6 hxg4 2.♗xg4 ♙d8 3.♗g5 ♜g7# (MM). Fiqurların funksiyasının dəyişməsi, ortogonal-diaqonal transformasiya (ODT), qara fiqurların bağlanması ilə təmiz matlar. (**Redaksiya:** Hakimin versiyası – bir qara piyada azaldılıb və qara “d3” piyada ilə qara filin yeri dəyişdirilib).

№8. Abdelaziz Onkoud (Fransa). 5-ci mükafat / 5th prize.

1.♙xg3 ♙c8 2.♞b3 ♙a6 3.♞b4 ♜c3#, 1.♙xg3 ♜g8 2.♙e1 ♙xg4 3.♙b4 b3# (MM). “h3” xanasındakı ağ topu oyuna qoşmaq üçün qara top və fil “g3” xanasındakı piyadanı məhv etdikdən sonra, hər ikisi eyni xananı bloklayır. Qara atların bağlanması ilə təmiz matlar.

28. Cahangir Nifdaliyev (Azərbaycan)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Xüsusi mükafat

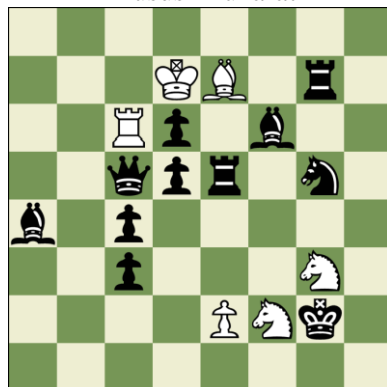
H#2.5 4 həll 5+10

16. Pavel Muraşev (Rusiya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Xüsusi mükafat

H#2.5 b) c7→f3 c) c7→d5, 5+14
d) c7→c4

26. János Csák (Macarıstan)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Xüsusi mükafat

H#3 2 həll 6+11

№28. Cahangir Nifdaliyev (Bakı, Azərbaycan). Xüsusi mükafat / Special prize.

1...♞xd1 2.♞c4 ♔d2 3.♞d4 ♔f4# (MM), 1...♔xc1 2.♔xf3 ♞d2 3.♞f4 ♞e2#, 1...b3 2.♞d6 ♔f4+ 3.♞d5 ♞xd6# (MM), 1...♞d4 2.♔b3+ ♞e2 3.♔e6 ♔g7#. İki cüt müxtəlif mövzuları birləşdirən HOTF (gələcəyin yardımmatı) məsələ. Birinci cüt həllərdə Qrimşou bağlaması, ikinci cüt həllərdə isə mövzu fiqrları bir-birini dəstəkləyərək matlar həyata keçirilir.

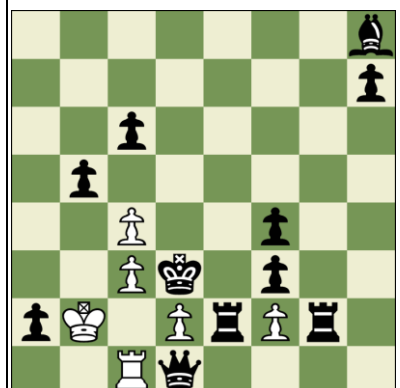
№16. Pavel Muraşev (Rusiya). Xüsusi mükafat / Special prize.

a) 1...♞b7 2.♞c6 ♞xc6 3.♞f5 ♔d5#, b) 1...gxf3 2.♞g4 fxg4 3.♞d5 ♔f5#, c) 1...♔xd3 2.♞e3 ♔e4 3.♞c3 ♔d3#, d) 1...♔f3 2.♔d4 ♞e4 3.♞d5 ♞xe5#. Daha bir dörd fazalı oyun. Burada ağ filin ulduzcuğu müxtəlif mövzularla təqdim olunur.

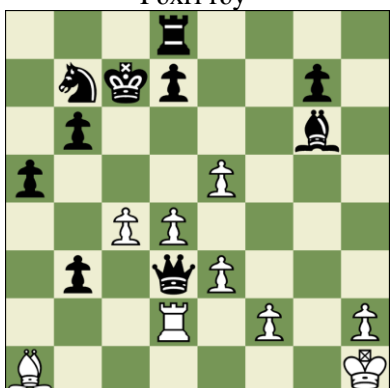
№26. Janos Csak (Macarıstan). Xüsusi mükafat / Special prize.

1.♞xf2 ♞c8 2.♞e3 ♔xd6 3.♞d4 ♔xc5# (MM), 1.♞xg3 ♞d8 2.♞f4 ♞xd6 3.♞f5 ♞xf6# (MM). Ağ top və fil bağlamadır. Ağ şahın birinci (sığınacaq) gedişi ağ mövzu fiqrlarından birini digər xətt üzrə bağlamaya salır. Qara şah mat xanasına çatdıqdan sonra, məhz bağlayan qara fiqur vurularaq mat elan edilir. Ağ fiqurların funksiyasının dəyişməsi, təmiz matlar.

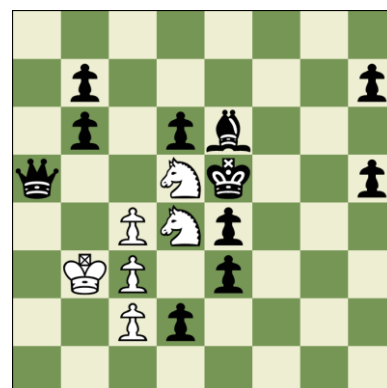
42. A.Nasırov, E.Şestakova (Rusiya) 11. S.İ.Tkaçenko, A.Frolkin, 32.Aleksandr Pankratiev (Rusiya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025 L.Lyubaşevski (Ukrayna, İsrail) Azerbaijan CCC-55 AT, 2025 Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Fəxri rəy Fəxri rəy Fəxri rəy

H#3 b) ♞d3→d2 2 həll 6+11

H#3 b) ♞c7→h6 9+10

H#3 2 həll 6+11

№42. Anton Nasırov və Ekaterina Şestakova (Rusiya). Fəxri rəy / HM.

a) 1. ♖f1 ♙e1 2. ♜e5 ♙e4 3. ♚e2 ♜d4#, 1. ♜e5 ♙xd1 2. ♛e4 ♛c2 3. ♜f5 ♙e1#.

b) 1. ♚h1 ♙g1 2. ♜g7 ♙g6 3. ♚e1 ♜d6# (MM), 1. ♙xc3+ ♜xc3 2. bxc4 ♜xc4 3. ♚e1 ♜d4# (MM). Ardıcıl, qarışıq Bristol mövzusunun gözəl nümunəsi. Matlar müxtəlif xətlər üzrə reallaşsaydı daha yaxşı olardı.

№11. Sergiy İ. Tkaçenko, Andriy Frolkin (Ukrayna) və Leonid Lyubaşevski (İsrail). Fəxri rəy / HM.

a) 1. ♚xc4 ♙c3 2. ♚xd4 ♜c2 3. ♚xe5 ♙xe5#, b) 1. ♚xe3 ♙b2 2. ♚xf2 ♙c1 3. ♚xh2+ ♜xh2#. Qara vəzir ağ piyadaları təmizləyərək ağ fiqurların canlanmasına köməklik edir. Ağlar isə iki müxtəlif batareyalar quraraq ikiqat şahla mat həyata keçirir.

№32. Aleksandr Pankratiev (Rusiya). Fəxri rəy / HM.

1. ♚b4+ cxb4 2. ♛xd4 c3+ 3. ♛d3 ♜f4# (MM), 1. ♚b5+ cxb5 2. ♛xd5 c4+ 3. ♛c5 ♜xe6# (MM). Qara şah mat xanalarına gəlmək üçün ağ atlardan birini vurmaldır. Anacaq atları ağ piyadalar ehtibarlı müdafiə edib. Bu müdafiələri yayındırmaq üçün qara vəzir boş xanalarda müdafiəçi piyadalara qurban verilir və yalnız bundan sonra şah istəyinə nail olur. Heyif ki, piyadalardan biri mat finalında iştirak edir, digəri isə etmir. Bu hal piyadaların oyununda qeyri bənzərlik yaradır. Zilahi, təmiz matlar.

24. Gabor Tar (Macarıstan)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

Fəxri rəy

H#3

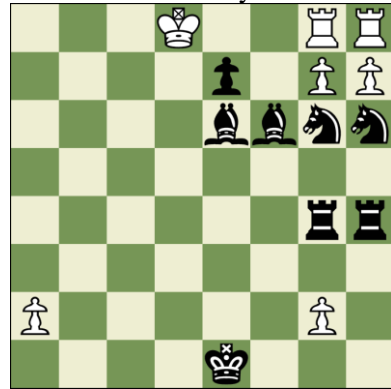
2 həll

4+12

20. Anatoli Vasilenko, Evgeni Gavryliv (Ukrayna)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

Fəxri rəy

H#3

2 həll

7+8

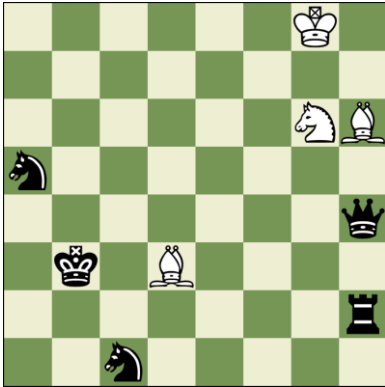
№24. Gábor Tar (Hungary). Fəxri rəy / HM.

1. exf6 ♜d5 2. ♛g5 f4+ 3. ♛h5 ♜xf6# (MM), 1. ♙xf4 ♙g5 2. ♛e5 fxe4 3. ♛d6 ♙xf4# (MM). Passiv Zilahi mövzusu ağ piyadanın fəal iştirakı ilə. Matlar məhz mövzu fiqurlarının vurulduğu xanalardan həyata keçirilir. Təmiz matlar. **(Redaksiya:** Hakimin versiyası. Müəllifin versiyasında məsələ əkizlər vasitəsilə qurulmuşdu və həllər arasında analogiya yox idi. Ağ piyada yalnız bir variantda iştirak edirdi. Yeni versiyada 2 həlli məsələ oldu və ağ piyadanın fəal iştirakı oyunu daha da gözəlləşdirir).

№20. Anatoli Vasilenko və Evgeni Gavryliv (Ukrayna). Fəxri rəy / HM.

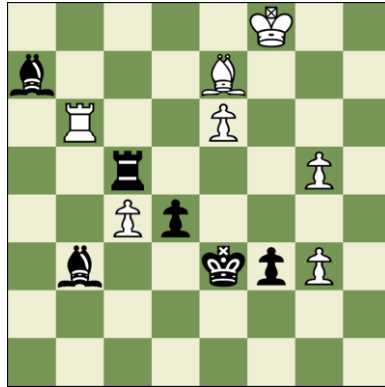
1. ♜xh8 gxh8♚ 2. ♜xg2 ♜xg2 3. ♙a1 ♚xa1# (MM), 1. ♜xg8 hxg8♚ 2. ♙xa2 ♚xa2 3. ♜h1 ♜xh1# (MM). İdeya daha əvvəl müxtəlif variasiyalarla həyata keçirilib: yacpdb.org/#407556 və ya yacpdb.org/#41940. Burada isə Bristol əlavə edildiyi üçün məsələ xüsusi fəxri rəyə layiqdir.

38. Jorma Paavilainen (Finlandiya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Tərifnamə

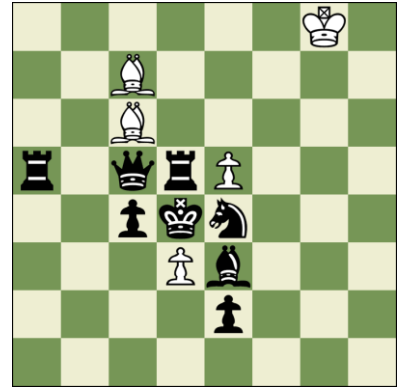
H#3 2 həll 4+5

15. M.Vitztum, R.de Mattos Vieira
(İsrail, Braziliya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Tərifnamə

H#3 b) c4→b5 7+6

30. Yuri Arefiev (Rusiya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Tərifnamə

H#3 b) e5→g3 5+8

№38. Jorma Paavilainen (Finlandiya). Tərifnamə / commendation.

1) 1. ♖a2 (♘b2?) ♚e5 (♙g7?) 2. ♘b2 ♙g7 3. ♚ab3 ♚c4#, 2) 1. ♙a4 (♘b4?) ♚e7 (♙f8?) 2. ♘b4 ♙f8 3. ♚cb3 ♚d5#. Tərəflərin anti-dual gediş seçimi, ağ batareyaların qurulması. Maraqlıdır ki, qara şah lövhənin kənarına deyil, “b2-b4” xanalarına hərəkət edir. Şahın tərk etdiyi xananın atlarla bloklanması.

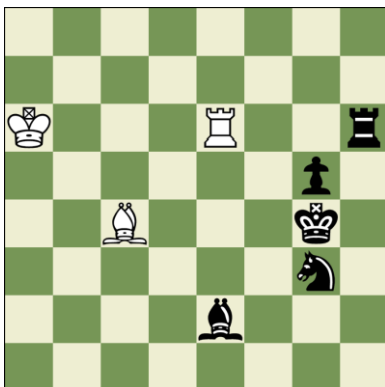
№15. Menachem Vitztum (İsrail) və Ricardo de Mattos Vieira (Braziliya). Tərifnamə / commendation.

a) 1. ♙c2 ♖b2 2. ♙e4 ♖d2 3. ♖xg5 ♙xg5#, b) 1. ♖c3 ♙b4 2. ♖d3 ♙e1 3. ♙xe6 ♖xe6# (MM). Burada da ideya 11 sayılı məsələ ilə eynidir. Mata mane olan ağ piyadalar qaralar tərəfindən məhv edilir.

№30. Yuri Arefiev (Rusiya). Tərifnamə / commendation.

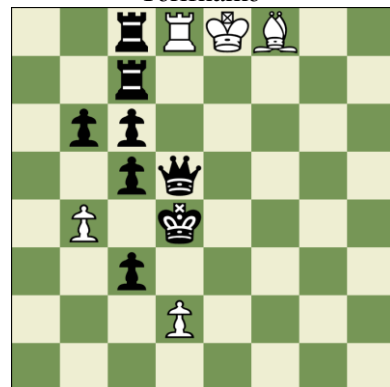
a) 1. ♙b6 dxe4 2. ♚c5 exd5 3. ♙d4 ♙d6# (MM), b) 1. ♙f2 ♙xd5 2. ♚e3 ♙xe4 3. ♙d4 ♙f4# (MM). Əsas hadisələr iki diaqonalda baş verir. Qaralar “a7-g1”, ağlar isə “a8-h1” dioqanalı üzrə oynayaraq mat qutusu qururlar. Zalokotski mövzusunun əla nümunəsi.

36. Sven Trommler (Almaniya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Tərifnamə

H#2.5 2 həll 3+5

14. Menachem Vitztum, Ricardo de Mattos Vieira
(İsrail, Braziliya)
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Tərifnamə

H#3 b) ağ ♚f8 5+8

№36. Sven Trommler (Almaniya). Tərifnamə / commendation.

1) 1...♙b5 2.♙f3 ♙d7 3.♞h5 ♞e4#, 2) 1...♞b6 2.♞h5 ♞b4 3.♙f3 ♙e6#. Hər iki ağ fiqur bağlamadadır və onlar bağlama xətti üzrə (digər ağ fiqurla batareya qurmaq üçün) hərəkət edirlər. Məhz bundan sonra bağlayan fiqur qara şahın yanındakı xananı bloklayaraq ağ fiquru açır. Batareya yarandıqdan sonra ikinci qara fiqur, digər azad xananı bloklayır (ikinci fiquru bağlamadan azad edərək). Qara gedişlərin növbəlməsi, ikiqat şahla təmiz matlar.

№14. Menachem Vitztum (İsrail) və Ricardo de Mattos Vieira (Braziliya). Tərifnamə / commendation. a) 1.b5 ♙d6 2.♞b3 ♙xc5+ 3.♙c4 d3#, b) 1.cxb4 ♙d7 2.♞b5 ♙e5+ 3.♙c5 d4#. Forsberg əkizləri, aqlar batareya yaradaraq qara vəziri bağlamadan açır, vəzirin bloklayıcı gedişlərindən sonra piyada matlar həyata keçirir.

AZERBAIJAN CCC-55 AT, 2025

(S#3 – 3 gedişə Əks-mat)

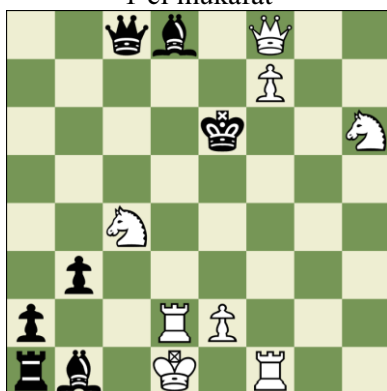
Hakim: Araz Alməmmədov (Qəbələ, Azərbaycan)

Yarışa 9 ölkədən 13 müəllif 15 üçgedişli əks-mat məsələ göndərmişdi / 15 problems from 13 authors 9 countries: **Azerbaijan** (Elmar Abdullayev, İlham Aliev, Kenan Velikhanov), **Bulgaria** (Velko Alexandrov), **Belarus** (Mikhail Khramtsevich, Viktor Volchek), **Czech Republic** (Miroslav Svitek), **France** (Abdelaziz Onkoud). **Germany** (Sven Trommler), **Russia** (Aleksandr Pankratiev, Andrey Selivanov), **Slovakia** (Zoltán Labai), **Ukraine** (Viktor Yuzyuk).

10. Andrey Selivanov (Rusiya)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

1-ci mükafat

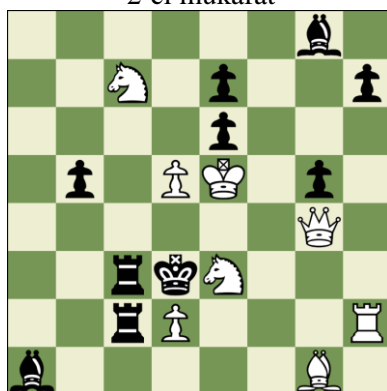
S#3

8+7

3. Aleksandr Pankratiev (Rusiya)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

2-ci mükafat

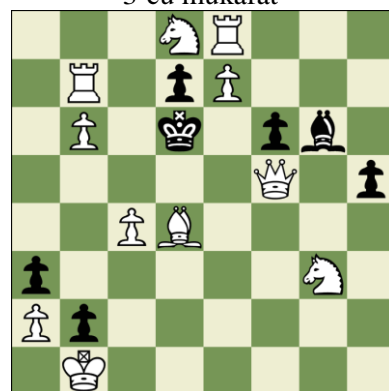
S#3

8+10

6. Sven Trommler (Almaniya)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

3-cü mükafat

S#3

11+7

№10. Andrey Selivanov (Rusiya). 1-ci mükafat / 1st prize.

1.♞g8! ~ 2.f8♙+! ♙e7 3.♙g6+! ♙xg6#, 1...♙e7 2.f8♙+! ♙e8 3.♞g6+! ♙xg6#, 1...♞xc4 2.f8♞+! ♙e5 3.♞f5+! ♙xf5#, 1...♞a6/♞c6 2.f8♞+! ♙e7 3.♙f5+! ♙xf5#. Sadə mövqedə (cəmi 15 fiqur) çevrilmə kvarteti ilə bir neçə digər mövzular çalışdırılıb. Çevrilmiş fiqurların qurbanı – Çeriani-Frolkin mövzusu, Zirs batareyası, batareyalı matlar həyata keçirilib. Giriş gedişi qara şahla azad xana verməklə.

№3. Aleksandr Pankratiev (Rusiya). 2-ci mükafat / 2nd prize.

1.♙a6! ~ 2.♙c5+ (A) ♞xc5+ 3.♞d4+ (B) ♙xd4#, 1...♞c4+ 2.♞d4+ (B) ♞xd4 3.♙b4+ (C) ♞xb4#, 1...♞b2 2.♙b4+ (C) ♞xb4 3.♞e4+ (D) ♞xe4#, 1...exd5 2.♞e4+ (D) dxe4 3.♙c5+ (A) ♞xc5#. Dörd variantlı

gedişlərin silsilə növbələnməsi. Maraqlıdır ki, bütün mövzu gedişləri ağ vəzir və atla edilir. “c2” xanasında dayanmış topla mat ediləcəyi gözlənilməzdir.

№6. Sven Trommler (Almaniya). 3-cü mükafat / 3rd prize.

1.♠c7! – 2.♙e5+ fxe5 3.♘d3+ ♗xd3#, 1...♙xe8 2.♘xd7+ ♗xd7 3.♘f5+ ♗xf5#, 1...♙f7 2.♘d5+ ♗xd5 3.♘e4+ ♗xe4#. Maraqlı məsələdir. Qaraların bir mat edəcək fiquru var, o da sərbəst uçuşda. Variantlarda qara fil mat diaqonalından yayınır, ancaq ağlar qurbanlar vasitəsilə onu yenidən “b1-h7” diaqonalına çəkməyi bacarır.

7. M. Khramtseviç, V. Volçek (Belarus)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
4-cü mükafat

S#3 14+11

11. A. Selivanov, A. Onkoud (Rusiya, Fransa)

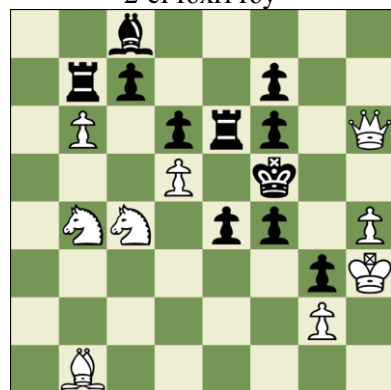
Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
1-ci fəxri rəy

S#3 7+11

1. Velko Alexandrov (Bolqarıstan)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
2-ci fəxri rəy

S#3 9+11

№7. Mikhail Khramtseviç və Viktor Volçek (Belarus). 4-cü mükafat / 4th prize.

1.♗b3! – 2.♘xa5+ ♜xa5 3.d5+ ♜xd5# 1...g4 2.♙f4+ ♗xd6 3.♘d5+ ♗xd5# 1...♜xc2+ ♗xc2+ 3.♙e5+ ♜d5#. Variantlarda tərəflərin mürəkkəb batareyalı oyunu. Batareyalar vasitəsilə “b8” xanasındaki filin oyuna qoşulması çox maraqlıdır. Eyni xanadan müxtəlif fiqurlarla matlar, 10-cu Komanda dünya çempionatının (10th WCCT) mövzusu. Mövqenin ağırlığı izlənimini (təəssurati) azaldır.

№11. Andrey Selivanov (Rusiya) və Abdelaziz Onkoud (Fransa). 1-ci fəxri rəy / 1st HM.

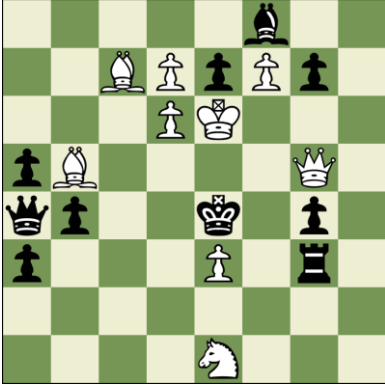
1.♙a4! ~ 2.♘b3+ ♗c4 3.♘e4+ ♗xe4#, 1...exd5 2.♘c7+! ♗d4 3.♘f5+ ♗xf5# (2.♘b3+? ♜c4 3.♘e4+ d~!; 2.♘c3? ♜d6 3.♘e4+ dxe4), 1...♜xd5 2.♘c3+! ♜d6 3.♘e4+ ♗xe4# (2.♘b3+? ♜c4 3.♘e4+ ♜d4!; 2.♘c7+? ♜d4 3.♘f5+ exf5). Qaraların bir xanada müdafiəsi. Hər iki variant yanlış oyunla müşayiət olunur. Fəal qurbanlarla batareyalı matlar.

№1. Velko Alexandrov (Bolqarıstan). 2-ci fəxri rəy / 2nd HM.

1.♗c6! – 2.♘e7+ ♜xe7 3.♘xf6+! ♗xf6#, 1...f3 2.♘h7+ ♗f4 3.♘xe4+! ♜xe4#, 1...cxb6 2.♘xd6+! ♜xd6 3.♘xe4+! ♗xe4#. İki variantda eyni xanada ağların aktiv qurbanı və bu xanda iki qara fiqurla batareyalı mat.

4. Aleksandr Pankratiev
(Rusiya)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
3-cü fəxri rəy

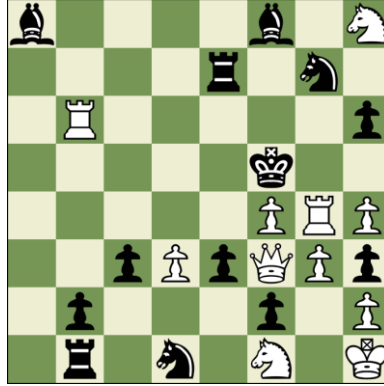

S#3

9+10

2. Zoltan Labai, Miroslav Svitek
(Slovakiya, Çex Respublikası)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
4-cü fəxri rəy

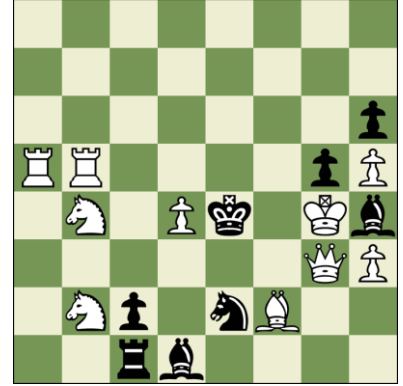

S#3

11+13

5. Aleksandr Pankratiev
(Rusiya)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025
Tərifnamə

S#3

10+8

№4. Aleksandr Pankratiev (Rusiya). 3-cü fəxri rəy / 3rd HM.

1. ♖b6! ~ 2. ♕c6+ (A) ♜xc6 3. ♜d5+ (B) ♜xd5#, 1... ♜xe3 2. ♜d5+ (B) ♜f4+ 3. ♜e5+ (C) ♜xe5#, 1... exd6 2. ♜e5+ (C) dxe3 3. ♕c6+ (A) ♜xc6#. İkinci və üçüncü gedişlərin növbənlənməsi. Giriş gedişi çox sadədir.

№2. Zoltán Labai (Slovakiya) və Miroslav Svitek (Çex Respublikası). 4-cü fəxri rəy / 4th HM.

1... ♖b7 (a) 2. ♜d5+ (A) ♜xg4 3. ♜xe3+ ♜xe3#. [1. ♜d5+? (A) 1... ♜xg4!]. 1. ♖bg6? ~ 2. ♜d5+ (A) ♜e5 3. ♜xe3+ ♜xe3# 1... ♖b7! (a). Həll: **1. ♜gg6!** ~ 2. ♜d5+ (A) ♜e5 3. ♜xe3+ ♜xe3#, 1... ♖b7 (a) 2. ♜h5+ (B) ♜xh5 3. ♜xe3+ ♜xe3#, [2. ♖b5+? ♜xb5 3. ♜xe3+ ♜xe3# 2... ♕c5!], 1... ♜e4 2. dxe4+ ♕xe4 3. ♜xe3+ ♜xe3#, 1... ♜e5 2. ♜g5+ hxg5 3. fxg5+ ♕xf3# [2. ♜d5? ♕c5!]. Üç fəzalı oyun olmasına baxmayaraq məsələnin məzmunu zəifdir. Bütün matların eyni xanadan ağ-qara gedişin təkrarlanması ilə həyata keçirilməsi izlənməni (təəssüratı) azaldır.

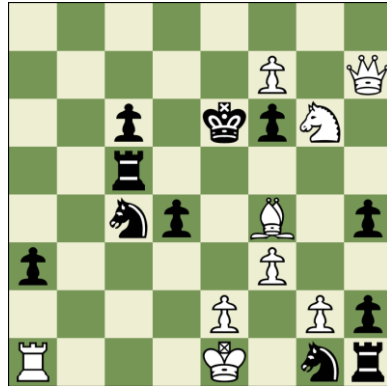
№5. Aleksandr Pankratiev (Rusiya). Tərifnamə / commendation.

1. ♜a4! ~ 2. ♜c3+ (A) ♜xc3+ 3. ♜f3+ (B) ♕xf3#, 1... ♜g1+ / ♜xd4+ 2. ♜f3+ (B) ♜xf3 3. ♜e5+ (C) ♜xe5#, 1... ♕xg3 2. ♜e5+ (C) ♕xe5 3. ♜c3+ (A) ♜xc3#. Üç variantda ağların 2-ci və 3-cü gedişlərinin növbənlənməsi ilə batareyalı mat.

9. Viktor Yuzyuk (Ukrayna)

Azerbaijan CCC-55 AT, 2025

Tərifnamə

S#3

9+11

№9. Viktor Yuzyuk (Ukrayna). Tərifnamə / commendation.

1.f8♘+! və iki variant: 1...♙f5 2.g4+ hxg3 e.p. 3.♖h3+ ♜xh3#, 1...♚d5 2.e4+ dxe3 e.p. 3.O-O-O+ ♜d2#. Burada üç qeyri-adi şahmat gedişləri birlikdə həyata keçirilib (Valladao taskı), ancaq üçgedişli məsələnin şah elan etməklə başlaması yaxşı hal deyir.

**İLHAM ƏLİYEV «ŞAH VƏ MAT»
(3-4 daş ikigedişli
şahmat məsələləri)**

.....
**ILHAM ALIEV «CHECK and MATE»
(Twomover chess problems
with 3-4 pieces)**

Azerbaijan Chess Composition Commission-55 Anniversary Tournament, 2025

- 1) #2 (Twomovers) – Judge: Elmar Abdullayev (Azerbaijan).
- 2) #3 (Threemovers) – Judge: Mubariz Safarov (Azerbaijan).
- 3) #4-6 (Moremovers) – Judge: Kenan Velikhanov (Azerbaijan).
- 4) += (Studies) – Judge: Ilham Aliev (Azerbaijan).
- 5) H#3 (Helpmates) – Judge: Kenan Velikhanov (Azerbaijan).
- 6) S#3 (Selfmates) – Judge: Araz Almammadov (Azerbaijan).

Director: Ilham Aliev (Azerbaijan).